
STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014-2020

**GMINA SZCZUTOWO
POWIAT SIERPECKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**

SZCZUTOWO 2014

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
I. WSTĘP	4
II. DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY SZCZUTOWO	5
1. Ogólna charakterystyka Gminy Szczutowo	5
2. Zasoby środowiska przyrodniczego	6
3. Sytuacja demograficzna Gminy Szczutowo.....	8
4. Gospodarka	14
5. Usługi publiczne na terenie Gminy Szczutowo	18
5.1. Usługi społeczne	18
5.1.1. Oświata i nauka	19
5.1.2. Ochrona zdrowia.....	23
5.1.3. Sport i rekreacja.....	23
5.1.4. Kultura	24
5.1.5. Pomoc społeczna.....	25
5.1.6. Bezpieczeństwo publiczne	28
5.2. Usługi komunalne	28
5.2.1. Usługi wodociągowe i kanalizacyjne	28
5.2.2. Zaopatrzenie w energię.....	30
5.2.3. Infrastruktura komunikacyjna	32
5.2.4. Mieszkalnictwo.....	34
6. Partnerstwa Gminy Szczutowo	36
7. Analiza budżetu Gminy Szczutowo	36
7.1. Dochody budżetu Gminy Szczutowo	36
7.2. Wydatki budżetu Gminy Szczutowo.....	39
7.3. Wynik budżetów Gminy Szczutowo w latach 2008-2012	44
7.4. Polityka inwestycyjna Gminy	44
8. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO	48
9. PODSUMOWANIE DIAGNOZY STRATEGICZNEJ	53
III. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014-2020	67
1. Misja Gminy Szczutowo	67
2. Wartości kluczowe	67
3. Wizja rozwoju Gminy Szczutowo (w trakcie realizacji)	68

4. Interesariusze Strategii	68
5. Wartość oczekiwana przez interesariusza.....	69
6. Cele strategiczna i cele operacyjne.....	75
7. System wdrażania i monitorowania strategii.....	76
V. SPIS TABEL.....	78
VI. SPIS WYKRESÓW.....	79
VII. SPIS RYSUNKÓW.....	79

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014-2020 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy Szczutowo. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014-2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Strategia stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania działalności Gminy do standardów europejskich. Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie Gminy projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014-2020* Gmina otrzymała nową misję oraz wizję rozwoju. Zmieniły się również zapisy na poziomie kierunków działań i celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014–2020 składa się z dwóch części:

- 1) część 1 – Diagnoza strategiczna Gminy Szczutowo,
- 2) część 2 – Strategia Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014-2020.

Pierwsza część ma na celu zobrazowanie potencjału społeczno-ekonomicznego Gminy w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, tj. **podnoszenia jakości życia** obecnych i przyszłych mieszkańców Gminy Szczutowo oraz **mieszkalnictwa i turystyki** uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo - infrastrukturalne Gminy.

Diagnoza strategiczna Gminy Szczutowo jest podstawowym punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych.

Druga część strategii została opracowana na podstawie wniosków z diagnozy strategicznej i zawiera konkretny plan działania Gminy Szczutowo do 2020 roku, w którym określone zostały następujące elementy: misja, wizja rozwoju, wartości kluczowe, cele strategiczne, które mają posłużyć realizacji wizji rozwoju Gminy Szczutowo.

Okres realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Szczutowo* przyjęto na siedem lat (2014 - 2020), adekwatnie do czasu obowiązywania Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Strategia dla Gminy Szczutowo została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z nimi, jak i z pozostałymi aktualnie

obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego.

II. Diagnoza strategiczna Gminy Szczutowo

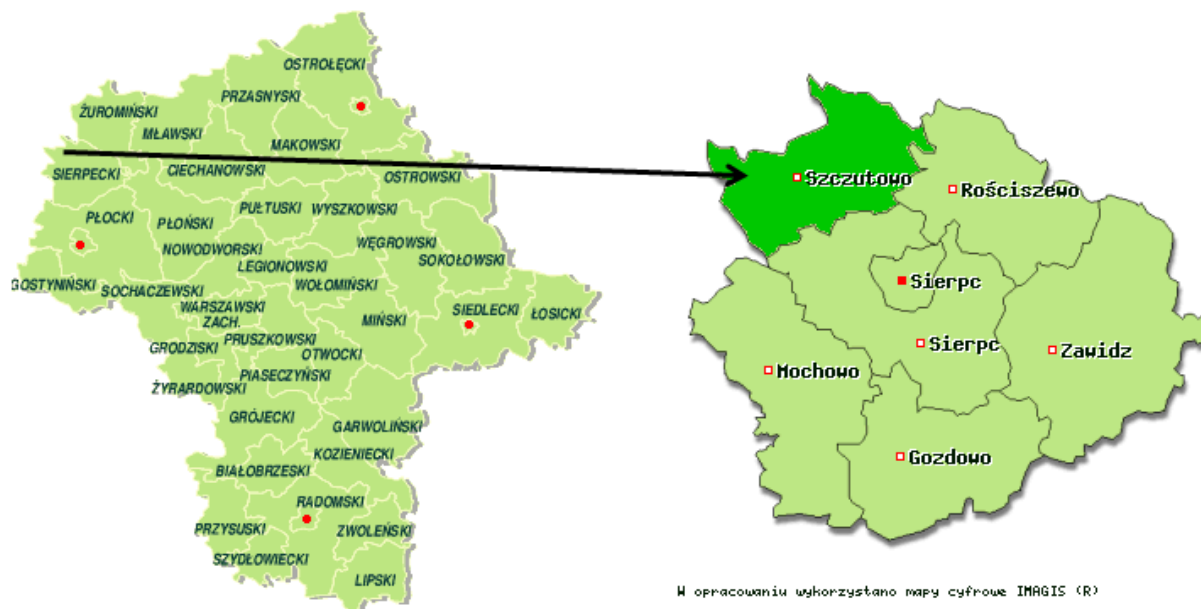
1. Ogólna charakterystyka Gminy Szczutowo

Gmina Szczutowo to gmina wiejska położona w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sierpeckim.

Gmina Szczutowo graniczy z następującymi gminami:

- od północy – Gmina Skrwilno (powiat rypiński w województwie kujawsko-pomorskim),
- od wschodu - Gmina Rościszewo (powiat sierpecki),
- od południa – Gminami: Sierpc i Mochowo (powiat sierpecki),
- od zachodu - Gmina Rogowo (powiat rypiński w województwie kujawsko-pomorskim) i Gminą Skępe (powiat lipnowski w województwie kujawsko-pomorskim).

Rysunek 1. Gmina Szczutowo na tle województwa mazowieckiego i powiatu sierpeckiego

Źródło: www.zpp.pl;

Gmina zajmuje powierzchnię 112,6 km², co stanowi 13,2% powierzchni powiatu sierpeckiego.

Dominującą funkcją na terenie Gminy jest rolnictwo - grunty rolne stanowią ok. 64% całej powierzchni. Dominuje uprawa zbóż, a cały obszar użytkowania przypada na indywidualne gospodarstwa rolne. W przypadku produkcji zwierzęcej, największe znaczenie ma produkcja

mleka i chów trzody chlewnej. Zalesienie Gminy wynosi 25%. Na obszarze Gminy Szczutowo znajdują się 2 duże jeziora: Szczutowskie i Urszulewskie.

Na obszarze Gminy znajduje się 25 sołectw: Agnieszkowo, Białasy, Blinno, Blizno, Całownia, Cisse, Dąbkowa Parowa, Dziki Bór, Gorzeń, Gójsk, Grabał, Grądy, Gugoty, Józefowo, Karlewo, Łazy, Maluszyn, Mierzęcín, Modrzewie, Mościska, Podlesie, Słupia, Stara Wola, Szczechowo, Szczutowo, w skład których wchodzi 30 miejscowości.

Przez południową część Gminy biegnie droga krajowa nr 10 Warszawa – Płońsk – Lipno – Toruń, która jest zaliczana do dróg ekspresowych. Zapewnia ona dogodne połączenie Gminy z ważnymi ośrodkami administracyjnymi i gospodarczymi kraju i województwa: 140 km od Warszawy, 70 km od Włocławka, 45 km od Płocka i 10 km od ośrodka powiatowego – Sierpca.

Dzięki dogodnym połączeniom komunikacyjnym, Gmina znajduje się w obrębie strefy potencjalnych koncentracji procesów rozwojowych. Atrakcyjne położenie i korzystne połączenia komunikacyjne Gminy Szczutowo stanowią niewątpliwe atuty, dla mieszkańców dużych ośrodków miejskich szukających dobrego miejsca do wypoczynku bądź zamieszkania.

Sąsiedztwo miasta Sierpc, w dalszej odległości Włocławka, Płocka i Warszawy i związane z tym migracje wpływają na zwiększenie liczby mieszkańców Gminy oraz rozwój lokalnych i regionalnych firm produkcyjnych, handlowych i usługowych.

2. Zasoby środowiska przyrodniczego

Czynnikami warunkującymi konkurencyjność regionu obok atrakcyjnej lokalizacji są: stan środowiska naturalnego oraz jego atrakcyjność turystyczna. Czynniki te wpływają na jakość życia mieszkańców regionu oraz na napływ podmiotów gospodarczych i kapitału spoza niego.

Gmina Szczutowo należy do gmin, które ze względu na swoje położenie do oraz uwarunkowania przyrodnicze, posiada duży potencjał do rozwoju mieszkalnictwa oraz niektórych rodzajów turystyki na tym terenie.

Gmina Szczutowo zgodnie z podziałem J. Kondrackiego położona jest w obrębie Pojezierza Pomorskiego, makroregionie Pojezierze Chełmińsko – Dobrzyńskie oraz mezoregionie Równina Urszulewska.

Gmina Szczutowo znajduje się w obszarze wielkopolsko – mazowieckiego regionu klimatycznego, który charakteryzuje się następującymi parametrami:

- średnia temperatura roczna wynosi około 7,5°C;

- lipiec stanowi najcieplejszy miesiąc - średnia temperatura w tym czasie wynosi w granicach 18,5 °C.;
- styczeń stanowi najzimniejszy miesiąc - średnia temperatura w tym czasie wynosi w granicach -3,5 °C.
- pokryw śnieżna zalega około 60 – 70 dni w ciągu roku;
- Średnie roczne pomierzone sumy opadów w wielolecia wynoszą 450 – 550 mm, a opad, skorygowany (rzeczywisty) 550 – 650 mm/rok;
- W ciągu roku występuje około 150 dni pochmurnych;
- Zdecydowana większość wiatrów (65%) wieje z kierunku zachodniego

W związku z powyższym Gmina Szczutowo charakteryzuje się korzystnymi warunkami klimatycznymi.

Teren gminy Szczutowo znajduje się w obrębie zlewni Skrwy Prawej. Skrwa jest typowo nizinny ciek o niewielkim spadku. Na terenie Gminy występują dwa zbiorniki wodne w postaci jezior: Urszulewskiego oraz Szczutowskiego.

Na terenie Gminy Szczutowo dość duży obszar jest zalesiony, głównie jest to środkowa, a także północna części gminy.

Do czynników przyrodniczych wpływających na atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną Gminy Szczutowo należy zaliczyć:

- teren Gminy jest w zdecydowanej większości równiny o łagodnej rzeźbie, co jest korzystne z punktu widzenia rozwoju budownictwa,
- mnogość i różnorodność obszarów leśnych ,
- występowanie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym:
 - Obszaru Chronionego Krajobrazu Przysteczce Skrwy Prawej,
 - 2 zespoły przyrodniczo – krajobrazowe;
 - pomniki przyrody;
 - 40 użytków ekologicznych tj. terenów zabagnionych, położonych w różnych siedliskach leśnych. Obejmują one 53,6 ha obszaru.
 - korzystne warunki klimatyczne,
 - występowanie jezior Urszulewskiego oraz Szczutowskiego.

Analizując powyższe czynniki należy stwierdzić, że Gmina Szczutowo posiada korzystne zasoby środowiskowe, zarówno z punktu widzenia rozwoju budownictwa mieszkaniowego, jak również ewentualnego rozwoju turystyki.

3. Sytuacja demograficzna Gminy Szczutowo

Dane dotyczące liczby ludności na terenie Gminy Szczutowo zostały udostępnione przez Urząd Gminy w Szczutowie.

Liczba ludności na terenie Gminy Szczutowo na koniec roku 2012 wyniosła 4 466 osób, z czego 48,58% stanowili mężczyźni, a 51,41% kobiety.

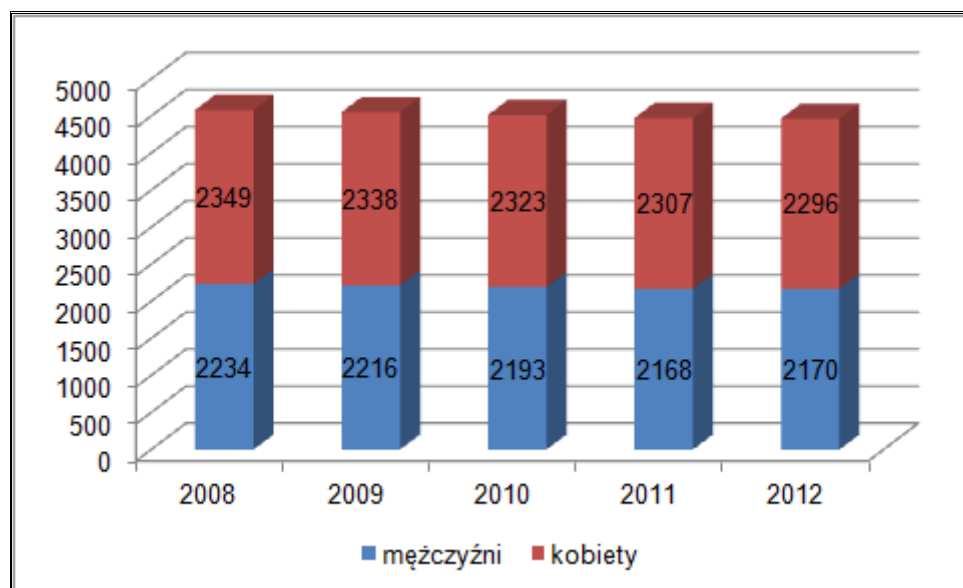
Tabela 1. Liczba ludności na terenie Gminy Szczutowo w latach 2008 - 2012

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci						
ogółem	osoba	4583	4554	4516	4475	4466
mężczyźni	osoba	2234	2216	2193	2168	2170
kobiety	osoba	2349	2338	2323	2307	2296

Źródło: Dane Urzędu Gminy Szczutowo

Z danych zaprezentowanych w powyższej tabeli wynika, że liczba ludności na terenie Gminy Szczutowo systematycznie maleje. W okresie 2008-2012 liczba mieszkańców Gminy wzrosła o 117 osób tj. 2,55%. Taka sytuacja jest bardzo niekorzystna dla dalszego rozwoju Gminy ze względu na to, że zmniejszająca się liczba ludności to zdecydowanie mniejsze wpływy do budżetu Gminy, a więc zagrożenie dla jej efektywnego funkcjonowania.

Wykres 1. Struktura ludności Gminy Szczutowo według płci w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Struktura demograficzna Gminy Szczutowo w 2013 r.

Wyszczególnienie	J. m.	Stan na dzień 31.12.2013r.
Stan ludności - Ogółem	osoba	4 420
mężczyźni	osoba	2 145
kobiety	osoba	2 275
Urodzenia żywe	osoba	32
Zgony ogółem	osoba	55
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	osoba	896
Ludność w wieku produkcyjnym	osoba	2 814
Ludność w wieku poprodukcyjnym	osoba	710
Liczba gospodarstw domowych	szt.	1 121
Liczba bezrobotnych	osoba	409
w tym mężczyźni	osoba	188
w tym kobiety	osoba	221

Źródło: Dane Urzędu Gminy Szczutowo

W 2013 r. na terenie Gminy Szczutowo liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 896 osób, w wieku produkcyjnym 2 814, a w wieku poprodukcyjnym 710 osób.

Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy Szczutowo przedstawionych w tabeli 3 wynika, że 16,08% całkowitej liczby mieszkańców Gminy zamieszkuje sołectwo Szczutowo.

Tabela 3. Zestawienie liczby mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw Gminy Szczutowo (stan na 31.12.2013 r.)

Nazwa sołectwa	Liczba osób zamieszkujących sołectwo
Agnieszkowo	185
Białasy	252
Blinno	188
Blizno	169
Całownia	60
Cisse	154
Dąbkowa Parowa	98
Dziki Bór	72
Gorzeń	66
Gójsk	574
Grabal	140
Grądy	79
Gugoły	52
Józefowo	94

Karlewo	149
Łazy	117
Maluszyn	131
Mierzęcín	137
Modrzewie	53
Mościska	189
Podlesie	279
Słupia	103
Stara Wola	183
Szczechowo	185
Szczutowo	711

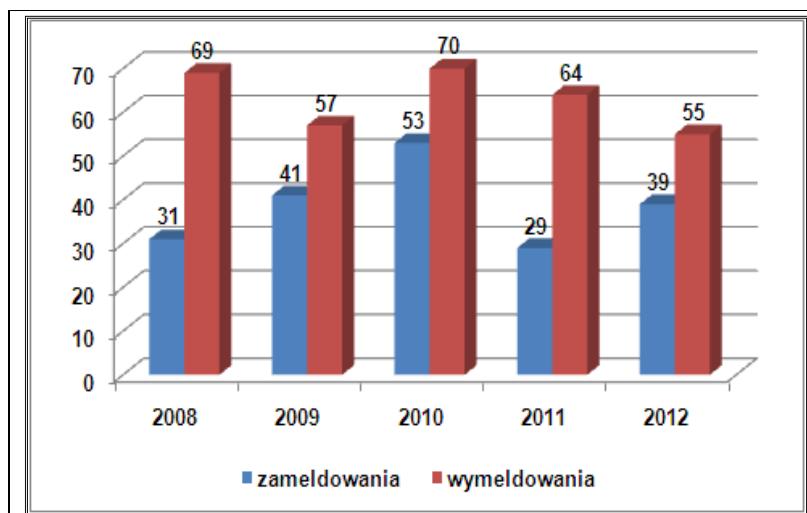
Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Przyrost naturalny na terenie Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 ulegał wahaniom, częściej przyjmując jednak wartości ujemne, co oznacza, że liczba urodzeń była niższa aniżeli liczba zgonów. Jest to niekorzystne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Szczutowo, gdyż świadczy o potencjalnym spadku liczby ludności Gminy w kolejnych latach. Dodatni przyrost naturalny wystąpił w 2012 roku. W celu zahamowania niekorzystnie kształtującej się sytuacji dotyczącej liczby mieszkańców należy wykorzystać m.in.:

- korzystne połączeniem komunikacyjnym z pobliskimi miejscowościami oraz innymi ważnymi ośrodkami miejskimi (tj. Sierpc, Warszawa),
- dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną umożliwiającą rozwój budownictwa jednorodzinnego na terenie Gminy,
- dobrze rozwiniętą infrastrukturą oświatową i sportowo-rekreacyjną.

Ze względu na brak danych dotyczących migracji na terenie Gminy Szczutowo w celu przeanalizowania struktury migracji posłużono się danymi GUS. Według informacji zawartych poniżej wynika, że w Gminie Szczutowo w latach 2008 – 2012 zarówno liczba zameldowań jak i wymeldowań ulegała wahaniom. Największy spadek zameldowań odnotowano na przełomie lat 2010/2011, natomiast największy spadek wymeldowań miał miejsce w latach 2008/2009. Ostatecznie, w 2012 roku, w porównaniu do roku 2008, liczba zameldowań wzrosła o 25,8%, zaś liczba wymeldowań zmalała o 25,4%.

Wykres 2. Migracje w Gminie Szczutowo

Źródło: Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę saldo migracji Gminy Szczutowo (różnica między liczbą osób, które zameldowały się na terenie Gminy a liczbą osób, które się z niej wymeldowały w danym roku) należy stwierdzić, że w latach 2008-2012 kształtowało się niekorzystnie, bowiem przyjmowało wartości ujemne. Szczegółowe dane dotyczące salda migracji na terenie Gminy Szczutowo w ostatnich 5 latach, przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Saldo migracji na terenie Gminy Szczutowo w latach 2008-2012

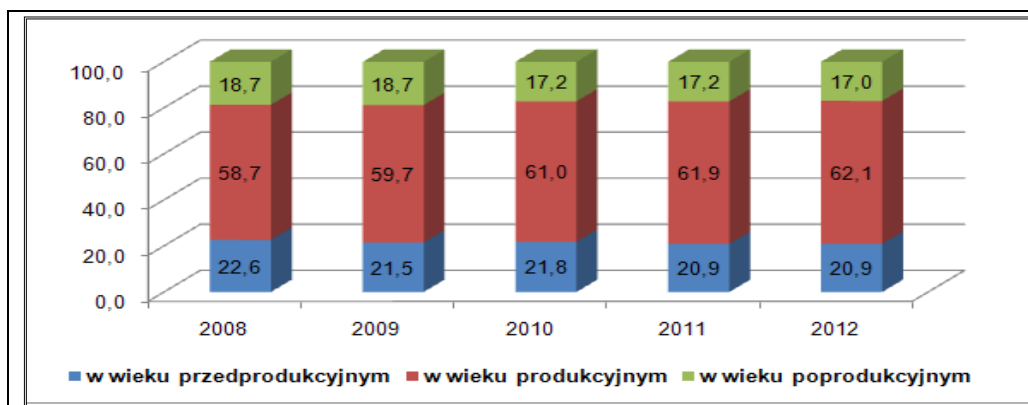
Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
Migracje na pobyt stały gminne wg płci, typu i kierunku						
zameldowania ogółem	osoba	31	41	53	29	39
zameldowania z miast	osoba	19	13	36	10	16
zameldowania ze wsi	osoba	12	26	17	18	23
zameldowania z zagranicy	osoba	0	2	0	1	0
wymeldowania ogółem	osoba	69	57	70	64	55
wymeldowania do miast	osoba	46	37	46	47	36
wymeldowania na wieś	osoba	22	20	23	17	18
wymeldowania za granicę	osoba	1	0	1	0	1
saldo migracji						
ogółem	osoba	-38	-16	-17	-35	-16

Źródło: Dane GUS

Emigrują najczęściej osoby młode, które wyprowadzają się do dużych miast w celu poszukiwaniu pracy lub dalszej edukacji. Migracja osób młodych (tj. w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym) jest zjawiskiem niekorzystnym z punktu widzenia

dalszego rozwoju Gminy, gdyż należy domniemywać, że w przyszłości zmniejszy się liczba zakładanych rodzin i liczba urodzeń, a tym samym proces starzenia się społeczności lokalnej będzie się tylko pogłębiać.

Wykres 3. Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 3 przedstawia jak kształtował się **podział ludności według ekonomicznych grup wieku** w latach 2008-2012 na terenie Gminy Szczutowo.

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – 62,1% populacji Gminy Szczutowo w 2012 roku. Natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 20,9%, a w wieku poprodukcyjnym – 17,0% mieszkańców Gminy. W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w analizowanym okresie zmalała, co oznacza, że rodzi się coraz mniej dzieci, a w konsekwencji liczba ludności Gminy może maleć przy założeniu, że tendencja ta się nie zmieni w kolejnych latach,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym rośnie co oznacza, że coraz większa ilość mieszkańców osiąga wiek, w którym podejmuje pracę oraz przechodzi na emeryturę,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie malała w latach 2008-2012 co oznacza, że coraz mniej jest osób przechodzących na emeryturę.

Analiza ludności Gminy Szczutowo w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy się starzeje, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- w dalszym stopniu utrzymywać się będzie wysoka liczebność grupy produkcyjnej. Należy więc uwzględnić duże zapotrzebowanie na pracę i dosyć wysoki trwały poziom bezrobocia,

- nie biorąc pod uwagę ewentualnych migracji na teren Gminy, prognozuje się spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także przewiduje się spadek liczby uczniów uczęszczającej do szkół podstawowych i gimnazjów. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci konieczności racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów do niej uczęszczających,
- obserwowany będzie spadek bądź utrzymywanie się liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej. Gmina powinna zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych oraz rozwoju działalności z zakresu opieki zdrowotnej i socjalnej ukierunkowanej do tej grupy. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji publicznej.

Z analizy danych historycznych dotyczących Gminy Szczutowo wynika, że w kolejnych latach Gmina Szczutowo nadal będzie borykać się z problemami zmniejszającej się liczby ludności.

W celu poprawy sytuacji demograficznej na terenie Gminy władze Gminy będą starały się w przyszłości podejmować działania przyczyniające się do zwiększenia napływu nowych mieszkańców oraz zwiększenia ruchu turystycznego na teren Gminy. Ponadto, bardzo ważne jest kształtowanie polityki senioralnej na terenie Gminy ze względu na dużą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym.

Na poprawę sytuacji demograficznej Gminy w kolejnych latach mogą wpłynąć m.in.:

- napływ nowych mieszkańców, spowodowany aktywną promocją walorów i atrakcji Gminy – szczególnie należy ukierunkować się na mieszkańców z obszaru sąsiednich miast i innych gmin sąsiednich ze względu na m.in. atrakcyjniejszą ceną działek budowlanych na terenie Gminy Szczutowo niż na terenie miast, jak również lepszymi warunkami środowiskowymi,
- w perspektywie długookresowej – dodatni przyrost naturalny. Mimo obecnie niekorzystnie kształtującego się przyrostu naturalnego, to jednak w kolejnych latach może to ulec zmianie ze względu na kształtowaną aktualnie politykę rządową wspierającą głównie młode osoby i małżeństwa w podejmowaniu decyzji o usamodzielnieniu się pod względem gospodarczym. Państwo oferuje tym samym pomoc finansową w zakresie zakupu mieszkania lub budowy domu. Takie działania

sprzyjają rozwojowi polityki rodzinnej, w której kwestia własnego mieszkania odgrywa najważniejszą rolę.

Czynniki decydujące o atrakcyjności osiedleńczej Gminy i aktywna polityka inwestycyjna prowadzona przez władze Gminy w zakresie systematycznej poprawy warunków życia swoich mieszkańców stworzą możliwości, do zahamowania niekorzystnych procesów demograficznych na terenie Gminy Szczutowo w kolejnych latach.

Efektom podejmowania intensywnych działań władz działań na rzecz poprawy sytuacji demograficznej Gminy w kolejnych latach będzie przede wszystkim wzrost dynamiki jej rozwoju poprzez:

- **rozwój mieszkalnictwa** – napływ nowych mieszkańców będzie miał wpływ na wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, a także wyposażenie tych terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną (w tym wodno-kanalizacyjną i drogową) i społeczną (choćby poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w punktach przedszkolnych i oddziałach przedszkolnych w szkołach funkcjonujących na terenie Gminy lub zapewnienie odpowiedniego dostępu do kultury i rozrywki),
- **rozwój przedsiębiorczości** – napływ nowych mieszkańców spowoduje wzrost zapotrzebowania na usługi. Istnieje zatem duże prawdopodobieństwo, że zwiększy się aktywność gospodarcza obecnych mieszkańców Gminy Szczutowo oni sami będą zakładać własne firmy. Z kolei dobra lokalizacja terenów w pobliżu drogi wojewódzkiej ora niedalekim sąsiedztwem ośrodków miejskich może prowadzić do rozwoju przedsiębiorczości m.in. w wyniku przybywania na teren Gminy przedsiębiorstw spoza jej terenu.
- **rozwój turystyki** – dzięki podejmowaniu zintensyfikowanych działań na rzecz rozwoju turystyki na terenie Gminy, w tym jej promocja może doprowadzić do zwiększenia napływu ludności w celach rekreacyjno – wypoczynkowych, a konsekwencji do zwiększenia liczby osób osiedlających się na terenie Gminy. Większa liczba mieszkańców to szansa na rozbudowywanie bazy turystycznej oraz urozmaicenia oferty turystycznej poprzez rozwijanie nowych rodzajów usług dla turystów.

W konsekwencji, wzrost liczby ludności wpłynie bezpośrednio na wzrost dochodów własnych Gminy (m.in. z tytułu podatku od nieruchomości, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), a także na efektywniejsze wydatkowanie środków budżetowych.

4. Gospodarka

Na terenie Gminy Szczutowo na koniec 2012 roku działało 173 podmiotów gospodarczych, z czego 6,9% w sektorze publicznym, zaś 93,1% w sektorze prywatnym.

Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy w badanym okresie wzrastała. Porównując ostatecznie rok 2012 z rokiem bazowym, można zauważyć wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 7,5%, z czego wszystkie 12 sektorze prywatnym. Jest to pozytywne zjawisko, gdyż rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy wpłynie pozytywnie na zmniejszenie się poziomu bezrobocia na terenie Gminy.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze w Gminie Szczutowo w latach 2008 - 2012 [podm. gosp]

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podmioty gospodarki narodowej ogółem		jed.gosp.	161	164	167	169	173	182
Sektor publiczny	ogółem	jed.gosp.	12	12	12	12	12	15
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	9	9	9	9	9	12
Sektor prywatny	ogółem	jed.gosp.	149	152	155	157	161	167
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	129	132	135	136	137	143
	spółki handlowe	jed.gosp.	2	2	2	2	3	3
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	1	1	1	1	1	1
	sektor prywatny -	jed.gosp.	2	2	2	2	2	2
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	11	11	11	11	12	12

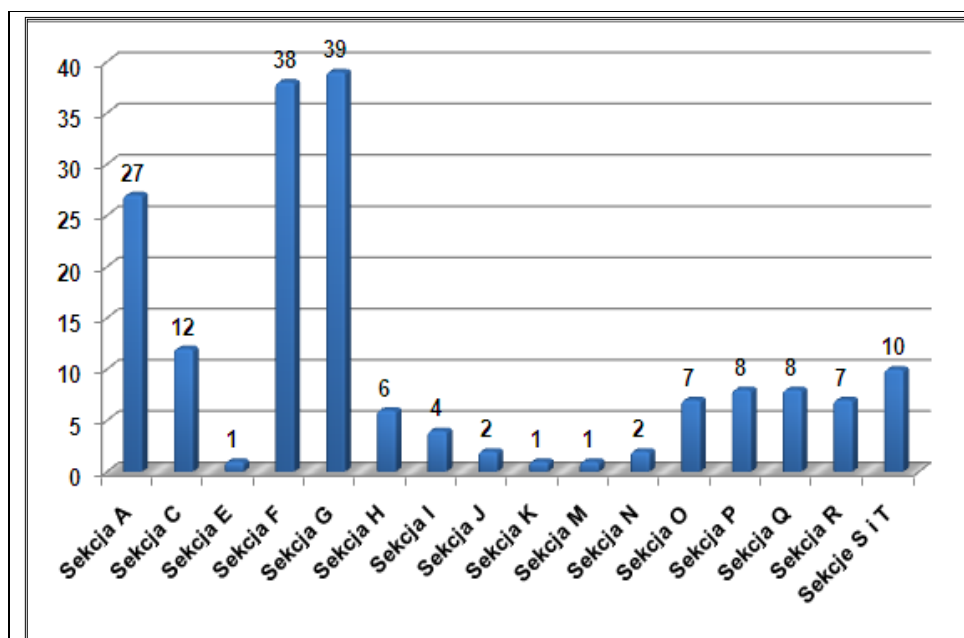
Źródło: Dane GUS

Największy udział w sektorze prywatnym posiadają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w 2012 roku stanowiły one ponad 85% podmiotów sektora prywatnego).

Następnymi w kolejności pod względem liczebności są stowarzyszenia i organizacje społeczne – 12 podmiotów, spółki handlowe – 3 podmioty oraz spółdzielnie – 2 podmioty.

Zgodnie z wykresem 4, prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Szczutowie koncentruje się głównie na: handlu hurtowym i detalicznym, budownictwie, oraz rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.

Wykres 4. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Szczutowo w 2012 r. wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody.; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Gmina Szczutowo jest gminą typowo rolniczą. Charakteryzuje się tradycyjnym, wielokierunkowym typem gospodarki, z wysokim udziałem upraw żyta i ziemniaków. Niewielki jest za to obszar upraw pszenicy, roślin przemysłowych i warzyw. Powierzchnia sadów to jedynie 29 ha. Cały czas przybywa nowych gospodarstw rolnych w Gminie. Przemysł na terenie Gminy Szczutowo praktycznie nie istnieje.

Do grupy największych tj. kluczowych podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Szczutowo należą:

- F.H.U „Hobbit” Rafał Kalinowski;
- Stacja Paliw „Złota Kurka” Dąbkowa Parowa,
- Zajazd „Oaza” Maciej Obczyński,
- Zajazd „Kasztelan” Białasy,
- Zajazd „Przystań” Bożena Kuźniewska Szczutowo.

Rozwój drobnej przedsiębiorczości na terenie Gminy Szczutowo, pomimo jej rolniczego charakteru, spowodowany jest zapotrzebowaniem na określonego rodzaju usługi m.in. produkcyjne, handlowe itp. Ponadto, położenie Gminy Szczutowo w niewielkim oddaleniu od miasta Sierpca odgrywa ważną rolę, stanowiąc czynnik stymulujący powstawanie nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (zwłaszcza w zakresie handlowo-usługowym). Ponadto, na atrakcyjność inwestycyjną Gminy wpływa jej położenie komunikacyjne, na które składa się: sąsiedztwo drogi wojewódzkiej krzyżującej się z drogą krajową. Przebieg istniejącej drogi krajowej nr 10 w pobliskim położeniu Gminy stanowi o dobrej sieci komunikacyjnej umożliwiającej dobre połączenia z większymi ośrodkami miejskimi. Dobra komunikacja stanowi jeden z podstawowych elementów wpływających na atrakcyjność danego obszaru. Już teraz zachęca podmioty (zwłaszcza produkcyjne) spoza terenu Gminy do lokowania swojej działalności wzdłuż tego szlaku komunikacyjnego.

Pomimo rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Szczutowo oraz tak perspektyw i szans do jej dalszego rozwoju, zdecydowana większość mieszkańców Gminy jako kluczowy problem wskazuje niewystarczającą liczbę miejsc pracy na terenie Gminy, głównie w sektorze pozarolniczym. Liczba zarejestrowanych **bezrobotnych** na terenie Gminy Szczutowo na koniec 2013 roku wynosiła 409 osób, z czego 54,03% stanowiły kobiety. W porównaniu do roku 2008 bezrobocie na terenie Gminy drastycznie wzrosło, tj. aż o 74,78%.

Tabela 6. Bezrobocie na terenie Gminy Szczutowo w latach 2008-2013

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bezrobotni zarejestrowani wg płci							
ogółem	osoba	234	301	310	381	430	409
mężczyźni	osoba	94	142	142	159	212	188
kobiety	osoba	140	159	168	222	218	221
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci							
ogółem	%	9,0	11,5	11,4	13,9	15,6	-
mężczyźni	%	6,9	10,2	9,7	10,8	14,4	-
kobiety	%	11,5	12,9	13,3	17,5	17,1	-

Źródło: Dane GUS

Część mieszkańców Gminy znajduje zatrudnienie w pobliskim Sierpcu, bądź w bardziej oddalonej Warszawie. Natomiast pozostała część mieszkańców Gminy Szczutowo trudni się rolnictwem, prowadząc własne gospodarstwa rolne, bądź własną działalność gospodarczą pozarolniczą.

Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. patologia, przestępczość czy uzależnienia od alkoholu), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy.

W przyszłości istotnymi czynnikami, które mogą przyczynić się do ograniczenia poziomu bezrobocia na terenie Gminy Szczutowo, może być napływ nowych inwestorów na jej teren. Działania władz Gminy powinny zatem w kolejnych latach skupiać się m. in. na tworzeniu atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla przedsiębiorców, jak również promowaniu działalności lokalnych przedsiębiorców.

5. Usługi publiczne na terenie Gminy Szczutowo

5.1. Usługi społeczne

Jednym z czynników warunkujących atrakcyjność osiedleńczą danej jednostki samorządu terytorialnego są usługi społeczne. Podczas wyboru nowego miejsca zamieszkania brane są pod uwagę przede wszystkim: dostęp do oświaty oraz jakość oferty edukacyjnej, oferta kulturalna, baza sportowo-rekreacyjna, dostęp do opieki zdrowotnej, a także bezpieczeństwo publiczne. Od stanu infrastruktury społecznej zależy także jakość życia obecnych mieszkańców Gminy i ich szanse rozwoju.

5.1.1. Oświata i nauka

W Gminie Szczutowo, zgodnie z danymi GUS, dominują osoby z wykształceniem podstawowym - w 2002 roku stanowiły 46,0% populacji Gminy. Jedynie 3,0% mieszkańców posiadało wykształcenie wyższe. Równie niekorzystnie kształtował się odsetek ludności Gminy Szczutowo z wykształceniem policealnym – 1,5%. Wykształceniem średnim legitymowało się 16,1% lokalnej społeczności, zasadniczym zawodowym – 23,7%. Zaledwie 9,6% mieszkańców nie posiadało wykształcenia lub posiadało wykształcenie podstawowe nieukończzone.

Gmina Szczutowo jest organem prowadzącym W Gminie Szczutowo funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gójsku, w skład którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki,
 - Gimnazjum;
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Szczutowie;
- Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Szczutowie

Ponadto system oświaty na terenie Gminy Szczutowo uzupełniają przedszkola i oddziały przedszkolne.

Placówki szkolne znajdujące się na terenie Gminy są wyposażone w pracownie komputerowe, a także w infrastrukturę niezbędną do uprawiania sportów i rekreacji, umożliwiającą jednocześnie rozwijanie swoich pasji i zainteresowań sportowych, a także osiąganie sukcesów. Charakterystyka poszczególnych placówek oświatowych została przedstawiona poniżej.

PRZEDSZKOLA I PUNKTY PRZEDSZKOLNE

Na terenie Gminy Szczutowo funkcjonują obecnie 2 przedszkola/oddziały przedszkolne w:

- Szkole podstawowej w Szczutowie
- Zespole Szkół Ogólnokształcących w Gójsku.

Oddziały przedszkolne posiadają bardzo ciekawą ofertę edukacyjną. Dzieci uczęszczające do oddziałów przedszkolnych mogą korzystać z bardzo dobrze wyposażonej bazy dydaktycznej umożliwiającej zabawę połączoną z rozwojem.

Tabela 7. Przedszkola i oddziały przedszkolne na terenie Gminy Szczutowo (stan na 31.12.2013 r.)

Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)	Rodzaj placówki
Szkoła podstawowa w Szczutowie	63	3	0,625	publiczna
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gójsku	74	4	0,625	publiczna

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Działalność przedszkoli i oddziałów przedszkolnych funkcjonujących obecnie na terenie Gminy Szczutowo jest prowadzona w sposób spełniający potrzeby obecnie uczęszczających dzieci. Dzięki dobrze rozwiniętej opiece i edukacji przedszkolnej, Gmina zapewnia rodzinom tych dzieci (zwłaszcza młodym matkom) możliwość podjęcia lub kontynuacji pracy po powrocie z urlopu wychowawczego zwiększając tym samym ich szanse na rynku pracy.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Wszystkie szkoły podstawowe na terenie Gminy posiadają statut szkół publicznych – ich organem prowadzącym jest Gmina Szczutowo. W 2013 roku uczęszczało do nich 299 uczniów, z czego do szkoły Podstawowej w Szczutowie 156 uczniów a do Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Szczutowie 143 uczniów.

Tabela 8. Wykaz szkół podstawowych na terenie Gminy Szczutowo w roku 2013

Nazwa placówki	Miejscowość	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)
Szkoła podstawowa w Szczutowie	Szczutowo	156	14,29	7,00
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gójsku	Gójsk	143	14,14	7,12

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Wyniki testu 6-klasistów w 2013 roku dla przeciętnego ucznia klasy VI w Gminie Szczutowo kształtowały się na poziomie 20,71 punktów i były minimalnie niższe niż średnia dla kraju.

Tabela 9. Wyniki testów 6-klasistów w Gminie Szczutowo w roku szkolnym 2011/2012 i 2012/2013

Wyszczególnienie	2011/2012	2012/2013
Wynik ogólny kraj	22,75	24,03
Wynik ogólny Gmina Szczutowo	19,43	20,71

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo, <http://www.cke.edu.pl/>

GIMNAZJA

Na terenie Gminy zlokalizowane są 2 gimnazja publiczne, które zlokalizowane są w Szczutowie oraz w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Gójsku.

Tabela 10. Wykaz gimnazjów na terenie Gminy Szczutowo w 2013 roku

Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni [etat]	Pracownicy obsługi [etat]
Gimnazjum w Szczutowie	88	13,00	5,5
Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Gójsku	69	6,79	2

Źródło: Dane Urzędu Gminy Szczutowo

Uczniowie III klas gimnazjum w latach 2012 i 2013 przystąpili do obowiązkowego testu gimnazjalnego. Jego wyniki w Gminie Szczutowo na tle wyników ogólnopolskich przedstawia tabela 11.

Tabela 11. Wyniki testów gimnazjalnych w Gminie Szczutowo w latach 2012 i 2013

Część egzaminu	rok	Jednostka	wartość parametru	
			kraj	gmina
część humanistyczna	2012	%	Język polski – 67 Historia i wiedza o społeczeństwie -61	51,75
	2013	%	Język polski – 62 Historia i wiedza o społeczeństwie - 58	59,65
część matematyczno-przyrodnicza	2012	%	Matematyka - 47 Przedmioty przyrodnicze - 50	45,10
	2013	%	Matematyka - 48 Przedmioty przyrodnicze - 59	54,42

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo, <http://www.cke.edu.pl/>

Należy jednak podkreślić, że od roku szkolnego 2011/2012 egzamin gimnazjalny został przeprowadzany na nowych zasadach, gdzie m.in. zamiast oceny punktowej wprowadzono ocenę procentową. Tym samym, niemożliwe jest porównanie wyników egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2012 roku i w 2013 roku.

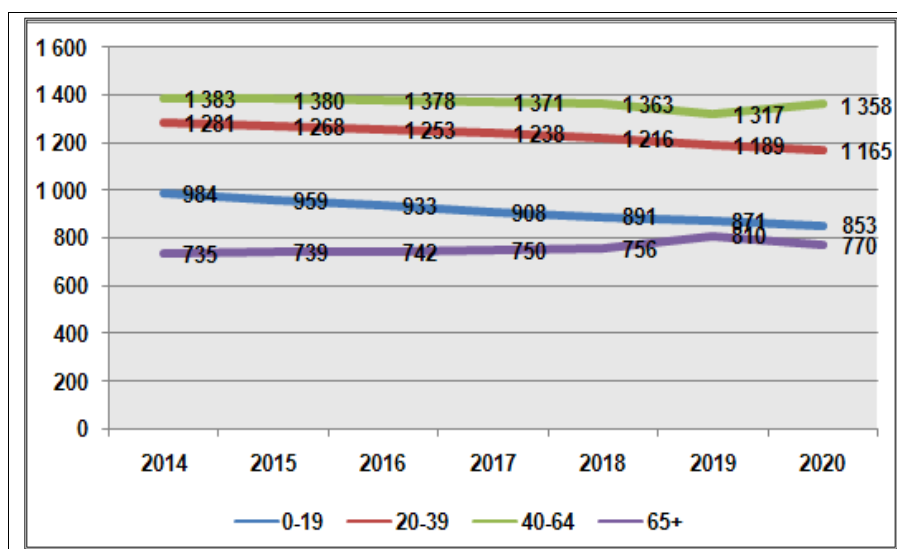
Analizując średnie wyniki testów uczniów III klas szkół gimnazjalnych z terenu Gminy Szczutowo należy zauważyć, że w 2013 roku były one zróżnicowane w porównaniu do średnich wyników dla kraju, a ogólny wynik tj. 59,65% był niewiele niższy od średniej kraju.

Rozmieszczenie szkół na terenie Gminy jest optymalne, co jest korzystne z punktu widzenia dowozu dzieci do szkół. Stan infrastruktury oświatowej w Gminie jest oceniany jako dobry i ulega permanentnej poprawie. Szkoły na terenie Gminy Szczutowo pełnią funkcję integracyjną dla dzieci i młodzieży, gdyż oferują swoim uczniom dodatkowe zajęcia

edukacyjne, uczestnictwo w kołach zainteresowań (koło językowe, informatyczne, piłki nożnej i siatkowej) i przynależność do klubów sportowych. Uczniowie biorą udział w konkursach wiedzy. Wszystkie szkoły posiadają dobre warunki kształcenia, o czym świadczą pracownie komputerowe, odpowiednie zaplecze do zajęć sportowych. Wszystko to zostało osiągnięte dzięki aktywnej polityce inwestycyjnej Gminy skoncentrowanej na zapewnieniu wysokiej jakości bazy edukacyjnej. Biorąc pod uwagę wymagania potencjalnego mieszkańca co do nowego miejsca zamieszkania (oprócz infrastruktury technicznej) Gmina postanowiła zadbać o wykształcenie najmłodszych mieszkańców Gminy dostosowując swoją bazę oświatową do standardów szkół miejskich. Tym samym, oświata stanowi obecnie jedną ze znaczących wizytówek Gminy Szczutowo, która będzie wykorzystywana również do zwiększania atrakcyjności osiedleńczej Gminy.

Na podstawie prognozy ludności na lata 2008-2035 sporządzonej przez GUS dla obszarów wiejskich powiatu sierpeckiego stworzono prognozę liczby ludności z podziałem na grupy wiekowe na terenie Gminy Szczutowo.

Wykres 5. Prognoza liczby ludności dla Gminy Szczutowo [osoba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Obserwowana w ciągu ostatnich kilku lat w skali kraju i Europy zmiana modelu rodziny (2+1) potwierdza, że coraz mniejszy jest udział rodzin wielodzietnych. Również migracje rodzin w celach zarobkowych pociągają za sobą spadek liczby dzieci na danym terenie. W związku z tym, Gmina Szczutowo zamierza realizować działania zwiększające jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną. Mimo niekorzystnej prognozy dla liczby ludności w poszczególnych grupach wiekowych, Gmina będzie dążyła do ograniczenia odpływu ludności z jej terenu, a jednocześnie do ściągania nowych mieszkańców. Tym samym Gmina będzie starała się zapewnić odpowiednie dochody z tytułu subwencji oświatowej, a także

wyeliminuje ewentualną konieczność racjonalizacji sieci szkół na swoim terenie. Z kolei atrakcyjne warunki inwestycyjne to szansa na nowe miejsca pracy, co zminimalizuje zjawisko migracji części mieszkańców poza teren Gminy Szczutowo w celach zarobkowych.

5.1.2. Ochrona zdrowia

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością pracy wykonywanej przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

Na terenie Gminy Szczutowo funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nasza Przzychodnia” w Szczutowie z siedzibą w Gójsku. W jego skład wchodzi:

- Ośrodek Zdrowia w Szczutowie (ul. Lipowa 11) – komórki ZOZ w tej jednostce:
 - Gabinet lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
 - Gabinet medycyny szkolnej,
 - Gabinet pielęgniarki środowiskowej - rodzinnej,
 - Gabinet zabiegowy + punkt szczepień,
 - Pielęgniarka (opieka długoterminowa);
- Ośrodek Zdrowia w Gójsku (ul. Sierpecka 10) – komórki ZOZ w tej jednostce:
 - Gabinet lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
 - Gabinet medycyny szkolnej,
 - Gabinet pielęgniarki środowiskowej - rodzinnej,
 - Gabinet zabiegowy + punkt szczepień,
 - Pielęgniarka (opieka długoterminowa);

Dostęp do pozostałych usług medycznych i innych lekarzy specjalistów zapewnia głównie Szpital Powiatowy w Sierpcu i inne placówki w ośrodku powiatowym.

Na terenie Gminy działają 2 punkty apteczne w Szczutowie i w Gójsku

Biorąc jednak pod uwagę, że mieszkalnictwo ma stanowić jeden z głównych kierunków rozwoju Gminy Szczutowo, to władze Gminy podejmują działania w celu zwiększenia dostępu mieszkańców Gminy do podstawowych usług zdrowotnych zlokalizowanych na terenie Gminy.

5.1.3. Sport i rekreacja

Sport w Gminie Szczutowo jest nieodzownym elementem życia wielu jej mieszkańców, dlatego też Gmina wspiera rozwój dyscyplin sportowych zarówno finansowo jak i rzeczowo.

Istotną kwestią z punktu widzenia jakości życia na terenie Gminy jest systematyczne tworzenie i rozbudowa niezbędnej bazy sportowej w Gminie, która już przyczyniła się do poprawy warunków uprawiania sportu, a w niedługim czasie może zaowocować osiągnięciem coraz lepszych wyników przez młodzież oraz zwiększeniem zainteresowania uprawianiem sportu w Gminie. Gmina pracuje też nad stworzeniem warunków i możliwości dzieciom do rozwijania zainteresowań sportowych poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty, która będzie uwzględniała zainteresowania potencjalnych uczestników.

W swojej działalności sportowej Urząd Gminy współpracuje przede wszystkim ze szkołami oraz młodzieżą i dorosłymi.

Dzięki istnieniu warunków do uprawiania sportu i rekreacji, tj. boisk sportowych i sal gimnastycznych, zauważalny jest wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem wśród mieszkańców Gminy. Na terenie Gminy Szczutowo największą popularnością wśród dyscyplin sportowych cieszy się piłka nożna.

Doskonalenie i trening młodzieży umożliwiają między innymi obiekty sportowe istniejące na terenie gminy tj. sala sportowa przy placówkach oświatowych.

Rekreację zapewniają tutejsze jeziora, na które przyjeżdża sporo wędkarzy, a także turystów spoza terenu Gminy. W Ośrodku Wypoczynkowym można wypożyczyć sprzęt pływający, działa tam także koło wędkarskie. Na terenie Gminy zagospodarowane są także plaże w Szczutowie i Słupi. Czysta woda, różnorodność ryb i ptactwa, rozległe obszary leśne, a w nich obfitość grzybów, jagód i zwierzyny, brak przemysłu i jego wpływów to atuty Gminy Szczutowo, wpływa to na możliwość wypoczynku i rekreacji.

Należy podkreślić, że władze Gminy Szczutowo, aby zapewnić wszystkim mieszkańcom stały dostęp do imprez kulturalnych i sportowych, organizują je w różnych miejscowościach na terenie Gminy.

5.1.4. Kultura

Na terenie Gminy Szczutowo mieszkańcy mają możliwość angażowania się w życie kulturalne gminy poprzez aktywną działalność stowarzyszeń:

- Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Koła Emerytów i Rencistów,
- WOPR Płock – Drużyna nr 1 z Borkowa Kościelnego
- Koła gospodyń wiejskich,

Corocznie na terenie Gminy organizowane są **imprezy kulturalne i sportowe**:

- Impreza sportowa „CROSS” Szczutowa oraz „Bieg Abstynenta”,
- Festiwal Piosenki i tańca ludowego,
- Święto Patrona Szkoły Podstawowej w Szczutowie,

- Gminne kolędowanie,
- „Wianki” w noc świętojańską przy Jeziorze Urszulewskim
- Memoriał im. Józefa Rumińskiego w Gójsku.

Na terenie Gminy Szczutowo nie ma ośrodków i domów kultury, które mogłyby uchodzić za głównego animatora kultury, rozpowszechniając tym samym integrację obywateli, sport i rekreację. O zapewnienie rozrywki kulturalnej na terenie Gminy dbają **biblioteki**:

- Biblioteka Gminna w Szczutowie,
- Biblioteka Gminna w Szczutowie filia w Gójsku,
- Biblioteka Parafialna w Szczutowie,
- biblioteki szkolne.

W życiu kulturalnym Gminy uczestniczą również **jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej** w miejscowościach Gójsk, Szczutowo, Mierzęcín, Blinno, Podlesie oraz **Związek Emerytów i Rencistów** w miejscowościach Gójsk i Szczutowo.

Istotnym aspektem życia na terenie Gminy Szczutowo jest dziedzictwo kulturowe. Szczutowo jest gminą z tradycjami, szanującą historię i tradycje oraz wykorzystującą te elementy w działalnością kulturalnej, gdyż może to stać się czynnikiem przyciągającym potencjalnych turystów, przyczyniając się tym samym do pobudzenia aktywności gospodarczej i społecznej gminy.

Na obszarze gminy występuje kilka obiektów o znaczących wartościach kulturowych, do których należą głównie:

1. kościół fil. P.w. sw. Wawrzyńca, drewniany, w miejscowości Blizno,
2. kościół par. p.w. Serca Jezusowego, murowany oraz cmentarz rzymsko – katolicki p.w. św. Jakuba w Gójsku,
1. zespół kościoła par. p.w. św. Marii Magdaleny, drewniany i dzwonnica oraz cmentarz rzymsko – katolicki p.w. św. Marii Magdaleny w Szczutowie.

Źródło: Program ochrony środowiska dla Gminy Szczutowo na lata 2007 – 2015

5.1.5. Pomoc społeczna

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Szczutowo jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie, który jest jednostką pozostającą w strukturze organizacyjnej Gminy. GOPS został powołany w 1990 roku zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Siedziba GOPS mieści się w Szczutowie przy ulicy Lipowej 9. Podstawowym celem placówki jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych

osób i rodzin oraz umożliwienie bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem, zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, poprzez realizację zadań własnych i zleconych Gminie. § 8 Statutu GOPS wylicza enumeratywnie zadania, realizowane przez ośrodek

Do zadań GOPS należy również:

- ustalanie uprawnień, przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych,
- przejmowanie środków Państwowego Funduszu Kombatantów i przyznawanie kombatantom i członkom ich rodzin doraźnej pomocy materialnej i okresowej pomocy materialnej,
- występowanie do sądu o wyrażenie zgody na umieszczenie osoby w domu pomocy.

Ośrodek realizuje swoje działania przy współpracy z istniejącymi instytucjami, organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, zakładami pracy, z zagranicą, osobami fizycznymi i innymi osobami prawnymi.

Tabela 12. Pomoc społeczna w Gminie Szczutowo

Pomoc społeczna - świadczenia	Stan na dzień 31.12.2011r.	Stan na dzień 31.12.2012r.	Stan na dzień 31.12.2013r.
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	375	378	385
Z powodu ubóstwa	13	113	120
Z powodu bezrobocia	70	77	89
Z powodu niepełnosprawności	11	1	3
Z powodu długotrwałej choroby	26	26	26
Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	65	30	30
Kwota świadczeń w tys. zł [zadania własne gminy]	134 307	240 140	247 665
Kwota świadczeń w tys. zł [zadania zlecone gminy]	2 452 663	2 541 486	2 475 980
Liczba mieszkań socjalnych na terenie Gminy	8	9	9

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Ze świadczeń GOPS w 2013 roku korzystało 385 osób.

Łączna liczba korzystających z pomocy Ośrodka wzrosła w porównaniu z rokiem 2011.

Grupy osób, wśród których w latach 2011-2013 roku zwiększyła się liczba przyznanych świadczeń to osoby cierpiące z tytułu ubóstwa oraz bezrobocia. Liczba osób korzystających

ze świadczeń przyznawanych przez GOPS zmniejszyła się natomiast w grupie osób niepełnosprawnych oraz osób cierpiących z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Należy podkreślić, że oczekiwane w wyniku realizacji odpowiedniej strategii podniesienie jakości życia mieszkańców oraz drobnej przedsiębiorczości na terenie Gminy przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia na terenie Gminy i spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy GOPS. Tym samym, Gmina będzie mogła część zaoszczędzonych środków finansowych przeznaczyć na inne cele związane z pomocą społeczną, lub wykorzystać zupełnie na inne cele (np. inwestycyjne).

Na terenie Gminy Szczutowo funkcjonuje **Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Szczutowie**. Jest to samorządowa jednostka budżetowa, nadzorowana przez Starostę Sierpeckiego i działająca przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu. Dom przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku i przewlekle chorych. Zapewnia swoim mieszkańcom warunki bezpiecznego i godnego życia, intymność, niezależność, samodzielność, a także umożliwia rozwój osobowości. Pracownicy placówki dbają o zapewnienie chorym bliskości, życzliwości, ciepła i ogólnego zainteresowania. Obecnie w DPS przebywa 70 osób.

Przy DPS w Szczutowie działa również **Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Wspólna Sprawa”**, które prowadzi działalność głównie na rzecz osób niepełnosprawnych.

W Szczutowie swoją siedzibę ma również **Powiatowy Dom Dzieci** powołany przez Radę Powiatu Sierpeckiego uchwałą Nr 161.XXVII.2012 z dnia 19 października 2012 roku. Przedmiotem działalności Domu jest:

- Zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodzicielskiej.
- Zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, w szczególności emocjonalnych, edukacyjno – rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych, kulturalno – rekreacyjnych i religijnych.
- Realizacja planu pomocy dziecku.
- Podejmowanie działań w celu powrotu do rodziny, a gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka.
- Przygotowanie dziecka do:
 - godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia

skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

5.1.6. Bezpieczeństwo publiczne

Na atrakcyjne warunki do zamieszkania wpływa również bezpieczeństwo publiczne. Zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa realizowane są przez podmioty odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa, w tym:

- Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu,
- Ochotnicza Straż Pożarna.

Tabela 13. Liczba wypadków i przestępstw na terenie Gminy Szczutowo w latach 2011 - 2013

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba wypadków	19	18	15
W tym ze skutkiem śmiertelnym	4	2	2
Liczba przestępstw	99	125	81

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Na przestrzeni lat 2011-2013 wzrosła liczba wypadków w Gminie Szczutowo. Podejmowanie przez służby porządkowe zintensyfikowanych działań liczba przestępstw na terenie Gminy Szczutowo zmalała w porównaniu z rokiem 2011 o 18,18%.

5.2. Usługi komunalne

5.2.1. Usługi wodociągowe i kanalizacyjne

WODOCIĄG

Poziom zwodociągowania Gminy Szczutowo jest dość wysoki – w roku 2012 ponad 82,2% ludności korzystała z sieci wodociągowej.

Na koniec 2012 roku na obszarze Gminy Szczutowo funkcjonowała instalacja wodociągowa o łącznej długości 143,5 km prowadząca do 1 018 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Ilość dostarczonej wody wynosiła łącznie 184,7 dam³. Z danych udostępnionych przez Urząd Gminy Szczutowo wynika, że w 2013 r. długość sieci wodociągowej wzrosła do 149,52 km, a liczba przyłączy do 1 151 szt.

Tabela 14. Sieć wodociągowa w Gminie Szczutowo

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
Wodociągi						
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	141,7	141,7	142,4	142,4	143,5
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	141,7	141,7	142,4	142,4	143,5

połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	973	978	988	1003	1018
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	133,9	131,7	125,7	171,5	184,7
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	3593	3574	3646	3627	3639
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	0,0	0,0	0,0	0,0	41,9
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności						
wodociąg	%	81,5	81,6	81,7	82,0	82,2
Sieć rozdzielcza na 100 km²						
sieć wodociągowa	km	125,7	125,7	126,4	126,4	127,4
Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu w gospodarstwach domowych						
woda z wodociągów						
na 1 mieszkańca	m ³	30,3	29,9	28,0	38,5	41,9
na 1 korzystającego	m ³	37,3	36,8	34,5	47,3	50,8

Źródło: Dane GUS

KANALIZACJA

Na koniec 2012 roku długość czynnej kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Szczutowo wynosiła 29,5 km, natomiast liczba połączenia do budynków mieszkalnych wynosiła 419. Z danych udostępnionych przez Urząd Gminy Szczutowo wynika, że w 2013 r. długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy wynosiła 29,71 km, a liczba przyłączy wzrosła do 420.

Sieć kanalizacji sanitarnej odprowadza ścieki do gminnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy w miejscowości Blizno. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o przepustowości 273 m³/dobę.

Tabela 15. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków w Gminie Szczutowo

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
Kanalizacja						
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	22,1	22,1	22,1	29,5	29,5
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	22,1	22,1	22,1	29,5	29,5
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	340	342	344	400	419
ścieki odprowadzone	dam ³	36,7	33,0	47	46	43
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1150	1148	1174	1313	1364
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności						

kanalizacja	%	26,1	26,2	26,3	29,7	30,8
Sieć rozdzielcza na 100 km²						
sieć kanalizacyjna	km	19,6	19,6	19,6	26,2	26,2

Źródło: Dane GUS

Na terenie Gminy Szczutowo nie funkcjonują prywatne oczyszczalnie ścieków. Istotnym elementem w uporządkowaniu systemu kanalizacji na terenie Gminy jest funkcjonowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Niski poziom skanalizowania Gminy Szczutowo wynika głównie z typowo rolniczego charakteru gminy, a więc dominującej rozproszonej zabudowie. Układ przestrzenny gminy i stan zabudowy uniemożliwia rozbudowę sieci kanalizacyjnej na obszarze całej Gminy, gdyż nie wszędzie jest to uzasadnione ekonomicznie. Mimo to, jednak władze gminy nieustannie podejmują działania dotyczące rozbudowywania sieci kanalizacyjnej, jeżeli jest to możliwe zarówno pod względem prawnym jak i ekonomicznym.

W związku z tym, że sieć wodno-kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów warunkujących jakość życia mieszkańców oraz rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie, to Gmina Szczutowo systematycznie i w miarę zapotrzebowania realizuje inwestycje w tym zakresie. Należy podkreślić, że podłączenie do sieci wodociągowej jest zapewnione każdemu nowemu gospodarstwu domowemu. Natomiast rozbudowa sieci kanalizacyjnej następuje w pierwszej kolejności na obszarze Gminy o dużej koncentracji zabudowy, gdzie rozbudowa ta jest uzasadniona i opłacalna ekonomicznie. W przypadku terenów, gdzie podłączenie do sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalne, władze Gminy Szczutowo realizują program dotyczący budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Władze Gminy powinny dążyć do zwiększania koncentracji zabudowy na tych obszarach, gdzie zabudowa mieszkaniowa już funkcjonuje, ponieważ wpłynie to na zwiększenie efektywności wydatkowania środków publicznych poprzez optymalizację kosztów rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej.

5.2.2. Zaopatrzenie w energię

O stopniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy świadczy również sposób zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gaz. I tak:

- **zaopatrzenie w energię elektryczną** - sieć energetyczna zaspokaja terażniejsze zapotrzebowanie mieszkańców, jest przygotowana na zwiększony pobór i pozostawia możliwość rozbudowy o kolejne pola linowe. Z kolei system zasilania Gminy liniami wysokiego i średniego napięcia (110 kV i 15 kV) w pełni zaspokaja terażniejsze i przyszłościowe potrzeby energetyczne nawet przy założeniu znacznego tempa rozwoju społeczno – gospodarczego. W związku z tym, Gmina Szczutowo jest w stanie zapewnić

zaopatrzenie w energię elektryczną dla nowych gospodarstw domowych oraz podmiotów gospodarczych.

Na terenie Gminy zauważalne jest również stopniowe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Gmina przewiduje, iż produkcja energii w oparciu o odnawialne źródła energii naturalnej (słońce) będzie rozwijała się zgodnie z potencjałem danego obszaru Gminy. Gmina przewiduje, że możliwe jest, z wyłączeniem stref ochrony konserwatorskiej, uruchomienie instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych na własne potrzeby jako przydomowe elektrownie wiatrowe lub kolektory słoneczne. Obecnie na terenie Gminy Szczutowo energia odnawialna pozyskiwana jest ze słońca – 5 obiektów w miejscowościach Blizno, Szczutowo oraz Grabal. Ponadto, na terenie Gminy w miejscowości Modrzewie wykorzystywane są pompy ciepła.

- **zaopatrzenie w gaz** – na terenie Gminy Szczutowo nie ma sieci gazu przewodowego. W chwili obecnej gazyfikacja Gminy Szczutowo z punktu widzenia obecnego dostawcy gazu jest nieopłacalna ekonomicznie ze względu na zbyt rozproszoną zabudowę oraz występowanie niewielkiego zapotrzebowania na gaz ziemny, co czyni tego typu inwestycję nieopłacalną z ekonomicznego punktu widzenia. Mieszkańcy korzystają z gazu przechowywanego w butlach lub zbiornikach przydomowych.
- **zaopatrzenie w energię ciepłą** - na terenie Gminy Szczutowo nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Zarówno budynki jednorodzinne, jak zakłady usługowe i urzędy ogrzewane będą z indywidualnych kotłowni zasilanych gazem płynnym, olejem lub paliwami stałymi. W przypadku kiedy nastąpiłaby budowa sieci gazowej w wyniku wzrostu liczby mieszkańców Gminy oraz wzrostu podmiotów gospodarczych (a tym samym wzrostu liczby osób i podmiotów zainteresowanych podłączeniem się do sieci gazowej), możliwe byłoby wykorzystanie gazu ziemnego nie tylko na cele bytowe, ale również do celów grzewczych. Gaz przewodowy jest bowiem jednym z najbardziej ekologicznych i komfortowych w użyciu nośników energii.

Do tej pory na terenie Gminy prowadzone były 2 postępowania administracyjne w sprawie odnawialnych źródeł energii (wiatr), co świadczy o dużym zainteresowaniu takim sposobem pozyskiwania energii oraz dostrzeżeniu istniejącego potencjału Gminy w tym zakresie. Mimo zainteresowania inwestorów pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza wiatru, to jednak wydano negatywna decyzje o lokalizacji wiatraków, ze względów społecznych. Władze Gminy w przyszłości, powinny podejmować działania zmierzające do informowania mieszkańców o korzyściach jakie dają odnawialne źródła energii, jak również o możliwości dofinansowywania tego typu inwestycji ze środków zewnętrznych.

Analizując zaopatrzenie Gminy w energię należy stwierdzić, że największą niedogodnością w tym zakresie dla obecnych jak i potencjalnych mieszkańców i przedsiębiorców, jest brak dostępu do sieci gazowej. Główną przyczyną takiego stanu jest zbyt niski popyt, co czyni inwestycję nieopłacalną ekonomicznie z punktu widzenia przedsiębiorstwa gazowniczego. Ponadto, występowanie na terenie Gminy obszarów chronionych uniemożliwia prowadzenie tego typu inwestycji. Brak dostępu do gazu sieciowego uniemożliwia z kolei wykorzystanie tego surowca jako ekologicznego źródła ogrzewania budynków mieszkalnych i gospodarczych. W związku z tym, aby uprawdopodobnić ewentualną gazyfikację, Gmina powinna podjąć działania zmierzające do wzrostu liczby jej mieszkańców oraz zachęcić zewnętrznych przedsiębiorców do inwestowania na tym terenie.

5.2.3. Infrastruktura komunikacyjna

Infrastrukturę drogową na terenie Gminy Szczutowo stanowią drogi:

- droga krajowa,
- droga wojewódzkie,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne,
- drogi wewnętrzne.

Drogi gminne posiadają nawierzchnię gruntową, bitumiczną bądź bitumiczno – gruntową i ich stan jest dobry, jednak część z nich wymaga remontu.

W chwili obecnej, największe znaczenie dla ruchu komunikacyjnego mieszkańców Gminy oraz dla rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na terenie Gminy Szczutowo, odgrywają drogi wojewódzkie oraz droga krajowa nr 10, która zapewnia doskonałe połączenie z okolicznymi ośrodkami miejskimi i wiejskimi.

Budowa nowych dróg, obok bieżącej konserwacji i remontów istniejących szlaków komunikacyjnych, będzie wpływała pozytywnie na rozwój Gminy.

Tabela 16. Drogi krajowe na terenie Gminy Szczutowo (stan na dzień 31.12.2013 r.)

Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Stan techniczny drogi
Droga krajowa nr 10	Ok. 8,40	Dobry

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Tabela 17. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Szczutowo (stan na dzień 31.12.2013 r.)

Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Stan techniczny drogi
Droga wojewódzka nr 560	Ok 8,60	Zadowolający
Droga wojewódzka nr 539	Ok 3,90	Zły

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Tabela 18. Drogi powiatowe na terenie Gminy Szczutowo (stan na dzień 31.12.2013 r.)

Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Stan techniczny drogi
Ulica Kolejowa Szczutowo-droga 560 nr 3702 W	Ok 3,2	Dobry
(Zambrzyca) – granica województwa – Dziki Bór – Karlewo – do drogi 560 nr 3705W	Ok 4,5	Zadowalający
Łukomie – Dziki Bór nr 3707 W	Ok 5,2	Zadowalający
Szczutowo – Blizno – Białasy – Troska nr 3709 W	Ok 10,5	Zadowalający
Łukomie – Białasy nr 3710 W	Ok 1,9	Zadowalający
Szczutowo – Dąbkowa – Szczechowo nr 3716 W	Ok 4,4	Zadowalający
Gójsk – Mościska – do drogi nr 10 nr 3717 W	Ok 3,5	Zadowalający
Gójsk – Szczutowo nr 3718 W	Ok 5,7	Zadowalający
(Czumsk Duży) – granica województwa – do drogi (Gójsk – Szczutowo) nr 3719 W	Ok 2,1	Zadowalający
Gójsk – Podlesie – granica województwa – (Sosnowo) nr 3721 W	Ok 5,9	Zadowalający
Gójsk – Agnieszkowo – granica województwa nr 3722 W	Ok 4,6	Zadowalający
(Chrostkowo) – granica województwa nr 3723 W	Ok 1,4	Zadowalający

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Tabela 19. Drogi gminne na terenie Gminy Szczutowo (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Nawierzchnia	Stan techniczny drogi
Grądy Nowe – Podlesie	ok 3,0	Gruntowa	Zadowalający
Grądy Nowe-G.Stare-droga gminna Nr 1	Ok 2,8	Gruntowa	Zadowalający
Podlesie – Blinno	Ok 2,5	Gruntowa	Zadowalający
dr. powiat.- Podlesie Parcele - Agnieszkowo dr. powiat.	Ok 1,1	Bitumiczna	Dobry
Łazy – Łazy Chlewiki	Ok 1,0	Gruntowa	Zadowalający
Szczutowo – Grabal	Ok 1,2	Gruntowa	Zadowalający
Cisse – Grabal	Ok 2,5	Gruntowa	Zadowalający
Cisse – Podcisse	Ok 4,0	Gruntowa	Zadowalający

Karlewo – Słupia	Ok 5,0	Bitumiczno-gruntowa	Zadowolający
Słupia – Dzikie Bórze	Ok 2,7	Gruntowa	Zadowolający
Karlewo – Wola Stara	Ok 2,5	Gruntowa	Zadowolający
Dzikie Bórze – Wola Stara	Ok 2,8	Gruntowa	Zadowolający
Borek – Gugole – Biały	Ok 3,5	Gruntowa	Zadowolający
Dąbkowa Parowa – Blizno	Ok 2,5	Gruntowa	Zadowolający
Gójsk – ul. Słoneczna	Ok 0,8	Bitumiczna	Dobry
Modrzewie – Maluszyn	Ok 2,0	Gruntowa	Zadowolający
dr. powiatowa – Całownia – dr. Krajowa	Ok 2,0	Gruntowa	Zadowolający
Szczutowo – ul. Polna	Ok 1,4	Bitumiczna	Dobry
Szczutowo – ul. Lipowa	Ok 0,95	Bitumiczna	Dobry
Dr. woj. nr 560 – Biały	Ok 0,97	Gruntowa	Zadowolający
Stara Wola – Gugole	Ok 2,7	Bitumiczna	Dobry
Słupia – granica woj. (Urszulewo)	Ok 2,5	Gruntowa	

Źródło: Urząd Gminy Szczutowo

Łączna długość chodników istniejących na terenie Gminy Szczutowo wynosi 8,1 km, które znajdują się w sołectwach: Gójsk, Podlesie oraz Szczutowo W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego mieszkańcom Gminy, planuje się dalszą rozbudowę chodników i budowę ścieżek rowerowych na terenie Gminy.

Infrastruktura komunikacyjna to również **transport publiczny**. Obecnie, Gmina Szczutowo zapewnia obsługę autobusową umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami i miejscowościami głównie dzięki liniom PKS oraz przedsiębiorców prywatnych. Linie są prowadzone wzdłuż drogi wojewódzkiej i większości dróg powiatowych. Oferta autobusowa jest dostosowana do istniejącego zapotrzebowania. Układ linii i przystanków zapewnia dobrą dostępność dla większości obszarów gminy, jednak część zabudowy znajduje się poza zasięgiem bezpośredniej obsługi komunikacją autobusową.

Na terenie Gminy Szczutowo jednym z elementów zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców Gminy jest istniejące oświetlenie uliczne. Obecnie na terenie Gminy istnieje 26,59 km linii napowietrznych oraz 347 sztuk lamp. Oświetlenie znajduje się w dobrym stanie technicznym.

5.2.4. Mieszkalnictwo

Obszar Gminy Szczutowo ma charakter podmiejski i dominuje tam zabudowa jednorodzinna. Wzdłuż dróg gminnych i powiatowych zabudowa ma charakter zabudowy zwartej – ulicówki lub luźnej – rzędówki. We wsiach bardziej odległych dominuje zabudowa zagrodowa złożona

z budynków mieszkalnych, budynków inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), szklarni i budynków gospodarczych (garaży, składów itp.).

Według danych GUS, w 2010 roku na terenie Gminy Szczutowo znajdowało się 1 229 mieszkań o łącznej powierzchni 94 180 m².

Tabela 20. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Szczutowo

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010
mieszkania	mieszk.	1245	1252	1229
izby	izba	4747	4780	4881
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	91055	91783	94180

Źródło: Dane GUS

Analizując wyposażenie budynków w instalacje techniczno-sanitarne należy zauważyć, że nie wszystkie mieszkania posiadają dostęp do podstawowych instalacji tj. wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka czy centralne ogrzewanie. Na 1 229 mieszkań w 2010 roku, 30,8% mieszkań nie posiadało centralnego ogrzewania, 25,9% mieszkań nie było wyposażonych w łazienkę, 19,0% mieszkań pozbawione było ustępu spłukiwanego, a jedynie 10,4% mieszkań nie było podłączonych do wodociągu. Mimo, że z tabeli 21 wynika, że z każdym rokiem liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne nieznacznie rośnie, to jednak trzeba wziąć pod uwagę, że liczba mieszkań każdego roku również wzrasta.

Tabela 21. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne [%]

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010
wodociąg	%	83,5	83,6	89,6
łazienka	%	63,7	63,9	74,1
centralne ogrzewanie	%	63,3	63,5	69,2

Źródło: Dane GUS

Na terenie Gminy Szczutowo dominuje zabudowa jednorodzinna, której rozwój związany jest bezpośrednio z napływem nowych mieszkańców oraz atrakcyjną ceną działek budowlanych w stosunku do cen na terenie ośrodków miejskich. Obecnie na terenie Gminy wzdłuż głównych szlaków drogowych znajdują się tereny posiadające bezpośredni dostęp do infrastruktury technicznej (dróg, sieci energetycznej, wodociągów i w niektórych przypadkach kanalizacji), które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową oraz gospodarczą (również ze względu na duże natężenie ruchu na tej drodze). Koncentracja zabudowy mieszkaniowej na tych terenach będzie efektywna finansowo zarówno dla Gminy jak i potencjalnych mieszkańców. Należy zatem zakładać, że prognozowany wzrost liczby mieszkańców Gminy będzie skutkował wzrostem zapotrzebowania na te działki.

6. Partnerstwa Gminy Szczutowo

Gmina Szczutowo bardzo aktywnie uczestniczy we współpracy z innymi samorządami. Poniżej przedstawiono relacje partnerskie z innymi samorządami.

Gmina Szczutowo należy do związków komunalnych lub organizacji stworzonych w celu rozwiązywania lokalnych/regionalnych problemów do organizacji takich jak:

Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo” - Lokalna grupa działania powstała z inicjatywy przedstawicieli gmin powiatu sierpeckiego i ukonstytuowała się w formie prawnej stowarzyszenia. Spośród kilku zgłoszonych pomysłów wybrano dla niej nazwę: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo”. LGD „Sierpeckie Partnerstwo” jest młodą organizacją powstałą z myślą o realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Należy podkreślić, że partnerstwo Gminy Szczutowo z innymi podmiotami sektora publicznego jest szansą dla rozwoju samej Gminy, jak i całego regionu. Dzięki partnerstwom możliwe będzie zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej Gminy poprzez wspólne realizowanie niektórych projektów technicznych i społecznych. Partnerstwo umożliwi bowiem osiągnięcie korzyści z realizacji danej inwestycji przy znacznie mniejszych nakładach (w ramach projektów partnerskich, koszty projektu rozkładają się proporcjonalnie na każdego z partnerów).

7. Analiza budżetu Gminy Szczutowo

7.1. Dochody budżetu Gminy Szczutowo

Dane dotyczące zmiany struktury poszczególnych dochodów budżetu Gminy Szczutowo w latach 2008 – 2012 przedstawiono w tabeli 22.

Tabela 22. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	12 010 429,22	12 969 712,82	14 884 520,43	14 027 292,21	12 970 079,07
majątkowe	345 722,44	718 488,00	1 854 142,57	1 232 638,00	188 452,01
% udział d. majątkowych	2,88%	5,54%	12,46%	8,79%	1,45%
bieżące	11 664 706,78	12 251 224,82	13 030 377,86	12 794 654,21	12 781 627,06
% udział d. bieżących	97,12%	94,46%	87,54%	91,21%	98,55%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Struktura dochodów Gminy Szczutowo na przestrzeni analizowanych lat wykazuje się dużą zmiennością. Od 2008 r. nastąpił wzrost dochodów Gminy Szczutowo o 7,99%. Udział

dochodów bieżących w 2008 r. wyniósł 97,12%, w 2009 – 94,46%, w 2010 r. – 87,54%, w 2011 – 91,21%, a w roku 2012 – 98,55%. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych danej jednostki samorządu terytorialnego i to na ich wysokość gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy udział mają one w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów bieżących sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizacji inwestycji służących lokowaniu nowej oraz dalszemu rozwojowi istniejącej działalności gospodarczej oraz rozwojowi mieszkalnictwa. Procesy te z kolei w dłuższym okresie czasu zwiększają bazę podatkową.

W strukturze dochodów Gminy Szczutowo zauważalne jest także występowanie co roku niewielkiej w stosunku do dochodów bieżących kwoty **dochodów majątkowych**, do których zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- dochody ze sprzedaży majątku,
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Analizując strukturę dochodów Gminy Szczutowo z podziałem na ich rodzaj, to największy udział w analizowanym okresie stanowiła subwencja ogólna.

Tabela 23. Dochody Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012
dochody własne	2 561 550,31	2 762 843,09	3 139 562,10	3 792 290,87	2 855 696,87
subwencja ogólna	6 013 130,00	6 816 182,00	6 908 755,00	7 008 106,00	6 740 071,00
dotacja ogółem	3 435 748,91	3 390 687,73	4 836 203,33	3 226 895,34	3 374 311,20
DOCHODY OGÓŁEM	12 010 429,22	12 969 712,82	14 884 520,43	14 027 292,21	12 970 079,07

Źródło: Dane GUS

Dochody własne

Wysokość dochodów własnych Gminy Szczutowo ulegała wahaniom, jednakże w latach 2008 - 2012 odnotowano ponad 11,48% wzrost dochodów własnych. Największy procentowy spadek dochodów własnych odnotowano z tytułu opłaty skarbowej. Z kolei |w analizowanym okresie największy procentowy wzrost dochodów własnych odnotowano z tytułu: podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych, podatku od ccp, jak również wpływu z usług.

Tabela 24. Poszczególne kategorie dochodów własnych Gminy Szczutowo [zł]

Rodzaj podatku	2008	2009	2010	2011	2012
WPLYWY Z OPŁAT I PODATKÓW	1 407 700,32	1 491 895,17	2 111 570,73	2 747 089,51	1 859 262,05
podatek rolny	82 773,30	90 149,63	62 805,36	67 093,84	92 187,30
podatek leśny	42 448,50	44 463,00	39 910,90	45 910,70	55 770,00

podatek od nieruchomości	735 066,64	714 491,59	1 101 640,29	788 672,12	821 688,55
podatek od środków transportowych	35 045,80	37 387,40	45 647,49	43 654,50	41 326,08
podatek od ccp	45 789,00	49 584,26	46 555,00	48 096,33	69 525,00
wpływy z opłaty skarbowej	17 950,00	13 913,00	13 039,00	16 391,00	14 430,00
dochody z majątku	78 006,46	157 836,15	160 907,99	139 905,11	105 155,87
wpływy z usług	370 620,62	380 470,14	395 439,70	431 042,91	502 165,85
pozostałe dochody własne	0,00	3 600,00	245 625,00	1 166 323,00	157 013,40

Źródło: Dane GUS

Tabela 25. Udział w podatkach stanowiących dochód państwa w Gminie Szczutowo w latach 2008-2012 [zł]

Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	2008	2009	2010	2011	2012
od osób fizycznych	690 611,00	568 507,00	624 977,00	750 663,00	773 170,00
od osób prawnych	3 698,05	326,05	1 042,40	1 487,76	2 058,92
razem	694 309,05	568 833,05	626 019,40	752 150,76	775 228,92
DOCHODY WŁASNE	694 309,05	568 833,05	626 019,40	752 150,76	775 228,92

Źródło: Dane GUS

Największy udział w dochodach własnych Gminy Szczutowo w 2012 r. miały podatki stanowiące dochód państwa od osób fizycznych. Udział ten wyniósł 29,35%. Należy podkreślić, że Gmina Szczutowo może w sposób pośredni oddziaływać na wysokość dochodów z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, m.in. poprzez systematyczne tworzenie dogodnych warunków do osiedlania się na swoim terenie. W 2012 r. wpływy z tytułu: podatku rolnego, podatku od środków transportowych, z tytułu opłaty skarbowej, usług, a także dochody z majątku oraz udział w podatkach stanowiących dochód państwa od osób prawnych stanowiły mniej niż 2% dochodów Gminy ogółem. Gmina jednak może wpływać na wzrost podatku od osób prawnych tworząc korzystne warunki do podejmowania działalności gospodarczej, by na jej terytorium powstało jak najwięcej podmiotów gospodarczych. Działania zachęcające potencjalnych przedsiębiorców mogą obejmować promocję Gminy jako dobrego miejsca do rozwoju przedsiębiorczości, a także działania związane z uzbrajaniem terenów pod inwestycje.

Subwencja ogólna

Dochody z tytułu subwencji ogólnej stanowiły w roku 2008 – 50,7% ogółu dochodów Gminy Szczutowo, zaś w roku 2012 – 51,97%. Ponad 56,42% subwencji stanowi subwencja oświatowa.

Tabela 26. Udział poszczególnych części subwencji w ogólnym dochodzie Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 [zł]

Subwencja	2008	2009	2010	2011	2012
część oświatowa subwencji ogólnej	3 392 400,00	3 596 343,00	3 521 187,00	3 603 295,00	3 807 555,00
uzupełnienie subwencji ogólnej	0,00	0,00	0,00	14 748,00	9 856,00
część równoważąca subwencji ogólnej	298 332,00	352 222,00	378 697,00	338 212,00	279 232,00
część wyrównawcza subwencji ogólnej	2 322 398,00	2 867 617,00	3 008 871,00	3 051 851,00	2 643 428,00
Razem	6 013 130,00	6 816 182,00	6 908 755,00	7 008 106,00	6 740 071,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Dotacje

W perspektywie lat 2008 - 2012 wysokość dotacji celowych w strukturze dochodów Gminy Szczutowo zmniejszyła się o ok. 1,78%. Należy również zauważyć, udział dotacji ogółem w dochodach Gminy Szczutowo zmniejszył się w analizowanym okresie o 2,59 p.p.

Tabela 27. Dotacje w budżecie Gminy Szczutowo w latach 2008-2012

Dotacje	2008	2009	2010	2011	2012
dotacje ogółem	3 435 748,91	3 390 687,73	4 836 203,33	3 226 895,34	3 374 311,20
dotacje celowe	3 435 748,91	3 390 687,73	4 171 936,22	3 109 330,86	3 199 901,13
pozostałe	0,00	0,00	664 267,11	117 564,48	174 410,07
% udział w dochodach	28,61%	26,14%	32,49%	23,00%	26,02%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

7.2. Wydatki budżetu Gminy Szczutowo

W latach 2008 - 2012 wydatki Gminy Szczutowo wzrosły o 17,28%. Największy udział stanowią **wydatki bieżące** (ponad 91,24% w 2012 r.), które przeznaczane są na bieżące realizowanie zadań własnych Gminy. W okresie 2008 - 2012 można zaobserwować systematyczny wzrost wydatków bieżących Gminy, który jest spowodowany:

- realizowaniem przez Gminę Szczutowo nowych zadań, które zostały sędowane na wszystkie gminy przez Państwo, jednakże nie zostały przekazane dodatkowe środki na ich realizację. W związku z tym, gmina realizuje więcej zadań własnych przy takim samym budżecie,
- pojawieniem się nowych kosztów eksploatacyjnych generowanych przez nowo zrealizowane inwestycje (np. koszty utrzymania dróg, boisk wielofunkcyjnych itp.).

Należy zauważyć, że oprócz wydatków bieżących, w budżecie Gminy występują również **wydatki majątkowe**, wynikające z aktywnej polityki inwestycyjnej Gminy Szczutowo. Wydatki majątkowe pełnią rolę wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na

wzrost potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego Gminy, a przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców.

Tabela 28. Wydatki Gminy Szczutowo w latach 2008 - 2012

Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	11 179 435,06	13 519 706,89	14 830 155,75	14 115 545,29	13 111 359,65
majątkowe	1 221 998,37	3 403 249,22	4 207 459,69	2 900 624,36	1 148 784,42
% udział w. majątkowych	10,93%	25,17%	28,37%	20,55%	8,76%
bieżące	9 957 436,69	10 116 457,67	10 622 696,06	11 214 920,93	11 962 575,23
% udział w. bieżących	89,07%	74,83%	71,63%	79,45%	91,24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

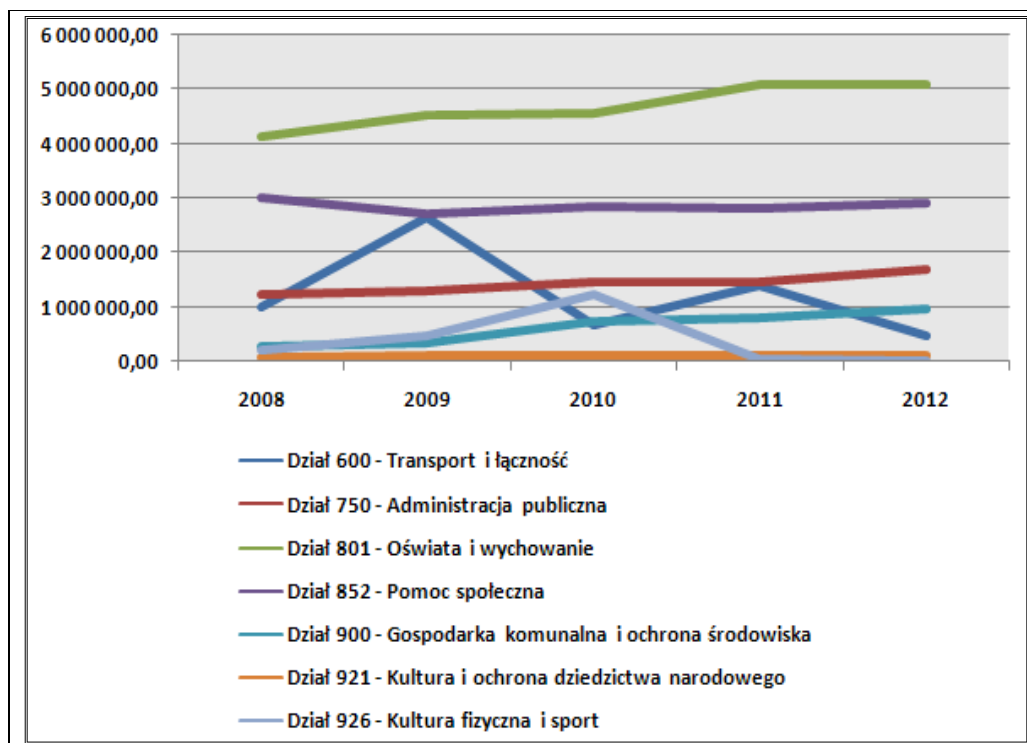
Tabela 29. Struktura wydatków Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 [zł]

Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	267 307,39	657 723,86	1 867 050,77	694 954,19	567 836,66
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	9 757,67	51,96
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	226 275,59	227 263,35	263 643,58	276 535,77	297 505,10
Dział 600 - Transport i łączność	995 534,66	2 640 213,63	701 848,42	1 408 200,85	490 698,39
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00	24 412,00
Dział 710 - Działalność usługowa	0,00	0,00	0,00	2000,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	1 220 256,38	1 273 855,21	1 461 356,39	1 440 326,43	1 682 465,84
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	637,00	11 586,00	38 105,00	10 483,12	765,88
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	83 203,17	87 253,14	73 005,70	73 212,32	148 672,36
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	21 732,07	22 470,02	23 664,39	20 222,31	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	129 857,00	77 421,44	103 775,59	105 802,09	115 289,21
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	4 141 707,55	4 538 407,10	4 574 534,76	5 091 654,82	5 100 796,74
Dział 851 - Ochrona zdrowia	70 609,08	69 578,78	472 163,60	836 195,89	206 754,16
Dział 852 - Pomoc społeczna	3 018 767,26	2 702 749,83	2 848 799,41	2 809 673,16	2 907 699,58
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 901,21	2 039,84	0,00	94 043,48	189 186,14
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	418 276,73	291 840,00	300 476,70	294 807,30	281 735,05

Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	278 459,64	343 279,65	763 011,72	810 924,91	983 498,58
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	79 000,00	108 230,00	98 860,00	100 624,98	96 500,00
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	224 910,33	465 795,04	1 239 859,72	36 126,00	17 492,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 6. Wybrane wydatki w latach 2008-2012 [zł]

Źródło: Opracowanie własne

Analizując strukturę wydatków Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 można zauważyć następujące relacje:

- w latach 2008-2010 wydatki ogółem Gminy Szczutowo systematycznie wzrastają, a od 2011 zaczynają się one zmniejszać. Mimo to w latach 2008-2012 nastąpił ogólny wzrost wydatków Gminy o ok. 17,28%;
- w całym analizowanym okresie największa część środków finansowych kierowana była na cele oświaty i wychowania – w 2012 r. wydatki te stanowiły 38,90% wszystkich wydatków. Biorąc pod uwagę wysokość subwencji oświatowej oraz poziom wydatków w dziale „Oświata i wychowanie” należy stwierdzić, że cała część dochodów z tytułu subwencji pokrywa wydatki związane z wynagrodzeniami pracowników oświaty, natomiast pozostałe wydatki spoczywają na organie prowadzącym, czyli na Gminie Szczutowo.

Tabela 30. Wysokość subwencji oświatowej i wydatków na oświatę na terenie Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 [zł]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
subwencja oświatowa	3 392 400,00	3 596 343,00	3 521 187,00	3 603 295,00	3 807 555,00
wydatki na oświatę	4 141 707,55	4 538 407,10	4 574 534,76	5 091 654,82	5 100 796,74
Różnica	-749 307,55	-942 064,10	-1 053 347,76	-1 488 359,82	-1 293 241,74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wydatki na oświatę związane są głównie z zapewnieniem bazy oświatowej o wysokim standardzie, a także z zapewnieniem wysokiego poziomu nauczania. Ograniczenie tych wydatków wpłynie niekorzystnie na poziom i wizerunek oświaty na terenie Gminy, nad którym to pracuje intensywnie już od kilku lat. W związku z tym, w dłuższym okresie należy dążyć do zwiększenia subwencji oświatowej poprzez zwiększenie liczby uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy. Wzrost liczby uczniów nastąpi w wyniku zwiększenia atrakcyjności Gminy pod względem osadnictwa. W wyniku migracji na teren Gminy wzrośnie m.in. liczba dzieci, a każdy uczeń to dodatkowe dochody dla Gminy z tytułu subwencji oświatowej;

- na uwagę zasługuje również zwiększająca się od 2008 r. kwota wydatków na potrzeby opieki społecznej, zmniejsza się. Udział tej grupy wydatków w 2012 r. zmalał o ok. 3,067% w stosunku do 2008 r. co wynikało m.in. ze zmiany przepisów prawa. Wprawdzie podstawowym źródłem finansowania tych wydatków były dotacje budżetu państwa przekazywane na realizację zadań zleconych, jednak z upływem czasu zwiększał się także zakres zadań finansowanych środkami własnymi budżetów gmin. Ponadto, analizując zachodzące zmiany demograficzne należy zakładać, że udział tej grupy wydatków w ogólnej kategorii wydatków będzie wykazywał w dłuższym okresie czasu tendencję rosnącą. Należy również zauważyć, że wydatki na opiekę społeczną są drugimi, co do wielkości wydatkami Gminy Szczutowo, które w 2012 r. stanowiły prawie 22,18% całkowitych wydatków Gminy.
- wydatki na administrację publiczną w 2012 r. stanowiły 12,83% wydatków ogółem Gminy,
- coraz więcej środków przeznaczana się w dziedzinach tj. gospodarka komunalna, rolnictwo i łowiectwo;
- coraz mniej środków przeznaczana się na dział „transport i łączność”, które wykorzystywane są m.in. na utrzymanie dróg gminnych.

Należy jednak podkreślić, że w latach 2005 - 2011 władze centralne przekazały gminom nowe zadania albo rozszerzyły zakres dotychczas realizowanych zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia ich finansowania. Dodatkowo liczne zmiany ustawowe spowodowały

zmniejszenie dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego. Do zmian tych należą m.in.:

- nowe zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., nakłada na jednostki samorządu terytorialnego wiele nowych zadań z zakresu wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Ustawa wprowadza przede wszystkim nowe kategorie pracowników samorządowych – asystenta rodziny oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Niejasne sformułowania użyte w ustawie stawiają pod znakiem zapytania obligatoryjność zatrudniania w gminach asystentów rodziny. Ponadto, ustawa nakłada na gminę liczne zadania własne, których realizacja wymaga znacznych środków finansowych. Szczegółowe ich wyliczenie określa dział VI ustawy. Od 1 stycznia 2012 r. do zadań własnych każdej gminy należy także:
 - opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
 - tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
 - współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- zwiększenie obowiązkowej składki rentowej o 2% po stronie pracodawcy. Podwyżkę tych kosztów samorząd musi sfinansować sam;
- wzrost wynagrodzeń nauczycieli o 7% w 2011 r. i o 3,85% w 2012 r. Subwencja oświatowa nie pokrywa w całości podwyżek, co oznacza dla budżetu Gminy Szczutowo konieczność dopłat z własnego budżetu;
- dodatkowe koszty związane m.in. z systemem ZMOKU (ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych) lub z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawa z 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej – całkowicie nowa regulacja, która nakłada nowe zadania w zasadniczej części ustawy oraz (art. 23) wprowadza zmiany w Prawie geodezyjnym i kartograficznym dotyczącym m.in. gmin (ewidencja miejscowości, ulic i adresów);
- ustawa z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, której rozdział 16 mówi, że koszty zezwoleń na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi ochotniczych straży pożarnych są finansowane z budżetu gminy.

Gmina Szczutowo (podobnie jak inne gminy w Polsce), zmuszona jest pokrywać koszty związane z realizacją nowych zadań narzuconych przez władze centralne z budżetu własnego. W związku z tym, że zmiany te dotyczą różnych obszarów funkcjonowania Gminy,

to konsekwencją tych zmian jest znaczny wzrost wydatków bieżących Gminy Szczutowo (zwłaszcza w ramach administracji publicznej, opieki społecznej oraz gospodarka komunalna), co w konsekwencji wpływa na wzrost udziału tych wydatków w ogólnej strukturze wydatków Gminy.

7.3. Wynik budżetów Gminy Szczutowo w latach 2008-2012

W tabeli 31 przedstawiono wielkość wydatków budżetowych na tle dochodów Gminy Szczutowo w latach 2008-2012, obrazując tym samym wysokość deficytu budżetowego lub nadwyżki budżetowej.

Tabela 31. Wyniki budżetów Gminy Szczutowo w latach 2008-2012 [zł]

Budżet	2008	2009	2010	2011	2012
Dochody	12 010 429,22	12 969 712,82	14 884 520,43	14 027 292,21	12 970 079,07
Wydatki	11 179 435,06	13 519 706,89	14 830 155,75	14 115 545,29	13 111 359,65
Wynik	830 994,16	-549 994,07	54 364,68	-88 253,08	-141 280,58

Źródło: GUS

Jak widać na powyższym zestawieniu w 2009, 2011 i 2012 roku Gmina Szczutowo osiągała deficyt budżetowy, natomiast w latach 2008 i 2010 powstała nadwyżka budżetowa, w której dochody Gminy znacznie przewyższały jej wydatki. Wyniki budżetu Gminy Szczutowo w poszczególnych latach są rezultatem prowadzenia przez władze Gminy intensywnej polityki inwestycyjnej, która szczegółowo została omówiona w kolejnym podrozdziale. Gmina Szczutowo realizując projekty inwestycyjne kieruje się zasadą racjonalnego wydatkowania środków publicznych, co przejawia się m.in. w minimalizowaniu kosztów, o czym świadczy niski deficyt budżetowy w poszczególnych latach w odniesieniu do ogólnej wysokości budżetu.

7.4. Polityka inwestycyjna Gminy

Polityka inwestycyjna gminy polega na świadomym i celowym wyborze przedsięwzięć inwestycyjnych według ustalonych kryteriów oraz na odpowiednim doborze źródeł ich finansowania, co znajduje odzwierciedlenie w planowaniu strategicznym – w strategii rozwoju JST oraz w planowaniu wieloletnim.

Rozwój społeczno-gospodarczy możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym gminy, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Dlatego też, środki te stanowią niewątpliwie wsparcie dla budżetu samorządu lokalnego.

Fundusze zewnętrzne można pozyskać z dwóch źródeł, a mianowicie:

- ze źródeł krajowych (np. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Narodowy Plan Rozbudowy Dróg Lokalnych),

- ze źródeł unijnych (np. Regionalny Program Operacyjny, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny Kapitał Ludzki).

Gmina Szczutowo aplikuje o środki zewnętrzne pozyskując je na rozwój infrastruktury drogowej, edukacyjnej, społecznej, a także inwestycje w sferze rozwoju społeczności lokalnej.

Wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych przez Gminę Szczutowo przy wykorzystaniu środków własnych jak i zewnętrznych, scharakteryzowano poniżej.

Tabela 32. Inwestycje Gminy Szczutowo w latach 2007-2013

Lp	Nazwa Projektu	Okres realizacji	Wartość całkowita projektu	Wysokość i źródło dofinansowania zewnętrznego
1	Zagospodarowanie Terenu Przyszkolnego Zso W Gójsku	V - VI 2007	86.251,41	Mazowiecki Instrument Wsparcia Modernizacji Palcówek Oświatowych 43.500,00 zł
2	Modernizacja Suw W Gójsku I Budowa Wodociągu W Grądach	IX – XII 2007	193.986,96	Mazowiecki Instrument Wsparcia Budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w kwocie 100.000,00zł,
3	Przebudowa Drogi Podlesie-Agnieszkowo	IX-XI 2007	1.339.207,78	Starostwa Powiatowego w Sierpcu 200.000,00 zł.
4	Rekultywacja Gminnego Składowiska Odpadów Komunalnych W Całownii	IX-X 2007	425.986,11	WFOŚiGW w Warszawie w kwocie 350.000,00
5	Budowa Ul. Polnej W Szczutowie	X-XI 2007	617.112,28	Mazowiecki Instrument Wsparcia Wyrównywania Rozwoju Gminnej Infrastruktury Drogowej w wysokości 200.000,00 zł.
6	Termomodernizacja Budynków Komunalnych Ug, Gminnej Biblioteki Publicznej I Budynku Przy Ul. 3 Maja W Szczutowie .	X-XI 2007	47.293,81	Pożyczka częściowo umarzalna z WFOSiGW w kwocie 42.000,00 zł
7	Budowa Ul. Słonecznej W Gójsku Stanowiącej Bezpośrednie Połączenie Drogi Krajowej Nr 10 I Powiatowej Nr 3724w	IX 2008 XI 2009	1 171 755,72	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowska komponentu C - „Mazowiecki Instrument Wsparcia Wyrównywania Rozwoju Gminnej Infrastruktury Drogowej” w wysokości 293.000,00 zł RPO WM 649 427,11
8	Remont Budynku Szkoły Podstawowej W Szczutowie	IX – X 2008	41.000,00	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowska komponentu B – „Mazowiecki Instrument Wsparcia

				Modernizacji Placówek Oświatowych" w wysokości 10.000,00 zł
9	Budowa Boisk Sportowych W Szczutowie	XII 2008	1 605.196,76	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza - komponent D – „Mazowiecki Instrument Wsparcia Rozwoju Infrastruktury Sportowej” w kwocie 50.000,00zł. Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 1.000.000,00 zł
10	Modernizacja Gminnej Oczyszczalni Ścieków W Bliznie	VI – VIII 2009	380.331,79	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza komponentu E - „Mazowiecki Instrument Wsparcia Budowy Sieci Wodociągowej i Kanalizacyjnej” w wysokości 100.000,00 zł
11	„Budowa Ulic Polnej I Lipowej Wraz Z Drogami Stanowiącymi Ciągłość Komunikacyjną W Obrębie Osiedla W Szczutowie - Dróg Gminnych Uzupełniających Ciągi Komunikacyjne Dróg Powiatowych Nr 3718w I 3702w W Szczutowie -Etap Ii Ul. Lipowa.	X - XII 2009	1.363.380,43	Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza komponentu C - „Mazowiecki Instrument Wsparcia Wyrównywania Rozwoju Gminnej Infrastruktury Drogowej” w wysokości 293.000,00 zł
12	Budowa Drogi Białasy – Szczechowo	X-XI 2009	179.297,65	Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych w wysokości 30.000,00 zł
13	Urządzenie I Porządkowanie Terenów Zielonych Wraz Z Odnowienie Miejsca Pamięci Narodowej	III – V 2010	179.840,04	PROW 2007-2013 106 354,90
14	Przebudowa Szlaku Spacerowego (Chodnika) W Obrębie Drogi Powiatowej Nr 3718w	III – V 2010	157.864,47	PROW 2007-2013 92 056,57
15	Budowa I Wyposażenie Placu Zabaw Dla Dzieci W Szczutowie	III- IV 2010	76.800,95	PROW 2007-2013 47 213,52
16	Budowa Placu Zabaw W Gójsku	IX 2011	77.719,05	PROW 2007-2013 47389,28
17	Renowacja Budynku Komunalnego W Gójsku	VI- IX 2011	248.472,43	PROW 2007-2013 92535,72
18	Budowa Kanalizacji Sanitarnej W Obrębach Podlesie, Łazy I Gójsk	VII 2010 VI 2011	1.881.563,24	PROW 2007-2013 1 165 598,00

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

	Gm. Szczutowo"			
19	Termomodernizacja Budynku Szkoły Podstawowej W Szczutowie	VI-X 2011	154.760,60	Pożyczka częściowo umarzalna z WFOSiGW w kwocie 70.000,00
20	Budowa Obiektu Sportowego(Boiska Wielofunkcyjnego) W Gójsku	VI – IX 2012	303 952,18	PROW 2007-2013 152.702,00
21	Budowa Szlaku Spacerowego W Obrębie Dr. Powiatowych Nr 3718w I 3709w	VIII – IX 2012	154.990,07	PROW 2007-2013 89 166,00
22	Remont Połączony Z Modernizacją Budynku Komunalnego W Podlesiu Pełniącego Funkcję Świetlicy Wiejskiej"	X-XI 2012	78 603,47	PROW 2007-2013 25 000,00
23	<i>Budowa Parkingu I Miejsca Rekreacji W Gójsku</i>	VI – VII 2013	117 026,46	PROW 2007-2013 66 363,00
24	Rozbudowa Sieci Wodociągowej W Miejscowościach Agnieszkowo, Białasy, Mościska I Słupia; Rozbudowa Sieci Wodociągowej I Kanalizacyjnej W Miejscowości Gójsk Oraz Przebudowa Przepompowni Ścieków W Szczutowie	VIII 2012 - VII 2013	573 484,50	PROW 2007-2013 371980
25	<i>Remont Połączony Z Modernizacją Budynku Komunalnego w Blinnie Pełniącego Funkcję Świetlicy <u>Wiejskiej</u>"</i>	X – XI 2013	55 996,99	PROW 2007-2013 20 000,00
26	Przebudowa Infrastruktury Turystycznej W Miejscowości Szczutowo W Tym Pomostów Widokowych Na Jezioro Szczutowskie	X 2013- I 2014	277 402,18	PROW 2007-2013 102.415,00
27	<i>Usuwanie I Unieszkodliwianie Wyrobów Zawierających Azbest Na Terenie Gm. Szczutowo</i>	XI 2013	18 967,39	<i>Dotacja w wysokości 18.967,39 zł z WFOŚiGW i NFOŚiGW</i>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Szczutowo

Przeгляд projektów zrealizowanych na terenie Gminy Szczutowo w latach 2007-2013 wskazuje na prowadzenie bardzo intensywnej polityki inwestycyjnej. Gmina Szczutowo jest Gminą rozwojową, ukierunkowaną na nieustającą poprawę jakości życia mieszkańców Gminy i tworzenia przyjaznego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości i turystyki.

Należy jednak zaznaczyć, że każda inwestycja pociąga za sobą konkretne wydatki z budżetu Gminy Szczutowo, które znajdują odzwierciedlenie we wzroście wydatków majątkowych. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe Gminy, nie każda inwestycja była

finansowana ze środków własnych. Część inwestycji była współfinansowana z funduszy zewnętrznych, jednakże i tego typu projekty, pomimo znacznego dofinansowania w formie bezzwrotnej dotacji, wymagają poniesienia przez Gminę określonego wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków Gminy wynika z tego, że Gmina Szczutowo wykorzystuje okazje w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które wspierają realizację inwestycji najważniejszych z punktu widzenia rozwoju gminy.

8. Wyniki badania ankietowego

W trakcie prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Szczutowo, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy za pośrednictwem ankiety, która składała się z 2 części: 3 pytania zamknięte i 2 pytania otwarte.

Celem badania było zbadanie poziomu zadowolenia mieszkańców Gminy Szczutowo z usług świadczonych przez Gminę, a także określenie najważniejszych problemów i atutów Gminy Szczutowo.

Udział w badaniu ankietowym wzięło 54 mieszkańców Gminy Szczutowo. W związku z tym, przedstawione poniżej odpowiedzi stanowią jedynie materiał poglądowy i nie należy ich interpretować jako opinii całego społeczeństwa Gminy Szczutowo.

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej ankiety, większość respondentów ocenia warunki życia na terenie Gminy Szczutowo jako **dobre**.

Pytanie 1. Proszę ocenić ważność realizacji poniższych przedsięwzięć na terenie gminy według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 – zbędna (proszę zaznaczyć „X” wybraną ocenę)

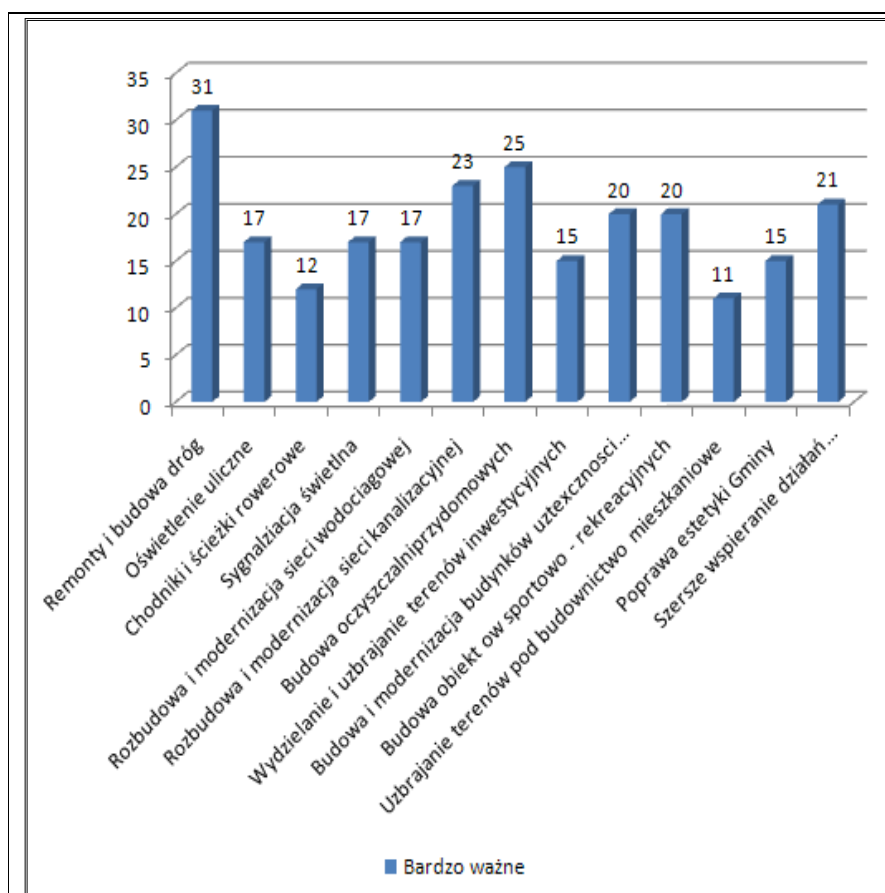
Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyszczególnienie	1	2	3	4	5
Remonty i budowa dróg	2	2	3	5	31
Oświetlenie uliczne	12	5	8	8	17
Chodniki i ścieżki rowerowe	9	7	7	7	12
Sygnalizacja świetlna	17	5	10	2	17
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	7	11	4	13	17
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	4	6	6	12	23
Budowa oczyszczalni przydomowych	6	6	8	9	25
Wydzielanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych	3	9	9	13	15
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej	5	6	10	21	20
Budowa obiektów sportowo - rekreacyjnych	7	9	11	6	20

Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe	5	13	12	11	11
Poprawa estetyki Gminy	9	10	8	7	15
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja Gminy	5	6	10	9	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

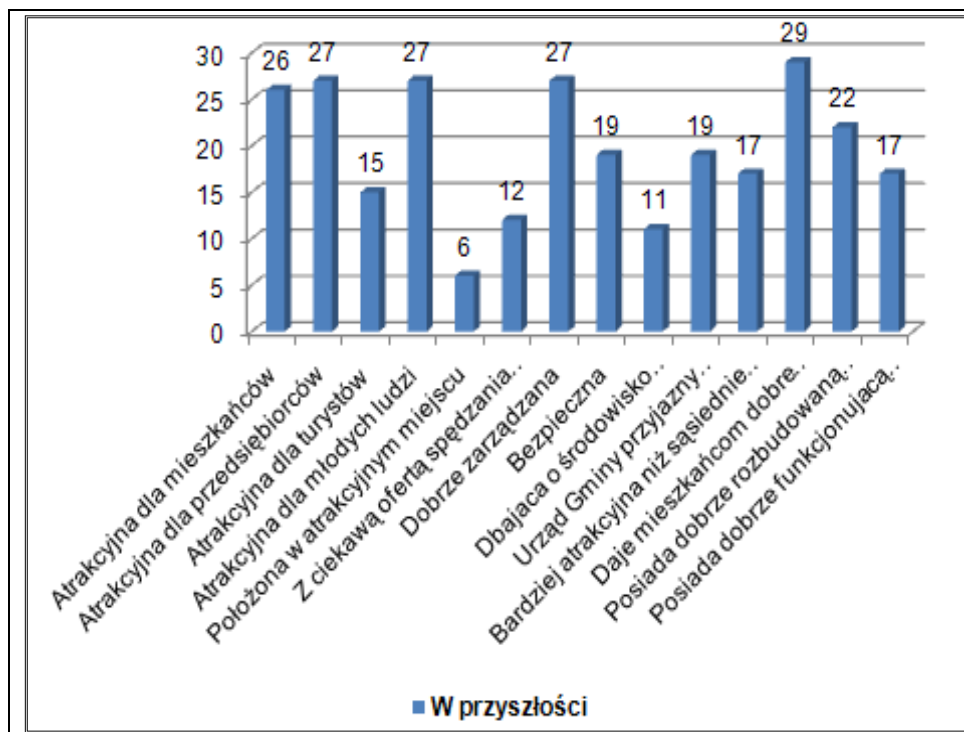
W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę ważności realizacji przedsięwzięć na terenie Gminy Szczutowo w poszczególnych obszarach według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 – zbędna. Zgodnie z wynikami zapytania, najważniejszymi przedsięwzięciami do realizacji w najbliższym czasie są: rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, remonty i budowa dróg, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy oraz budowa obiektów sportowo – rekreacyjnych.

Pytanie 2. Które z poniższych stwierdzeń najlepiej charakteryzuje Gminę Szczutowo obecnie, a które z nich powinny charakteryzować Gminę w przyszłości? (Proszę zaznaczyć „x” maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „OBECNIE” oraz maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „W PRZYSZŁOŚCI”)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyszczególnienie	Obecnie	W przyszłości
Atrakcyjna dla mieszkańców	9	26
Atrakcyjna dla przedsiębiorców	3	27
Atrakcyjna dla turystów	22	15
Atrakcyjna dla młodych ludzi	3	27
Położona w atrakcyjnym miejscu	32	6
Z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego	6	12
Dobrze zarządzana	9	27
Bezpieczna	16	19
Dbająca o środowisko przyrodnicze	15	11
Urząd Gminy przyjazny mieszkańcom	19	19
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie Gminy	5	17
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy	3	29
Posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną	7	22
Posiada dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną	13	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

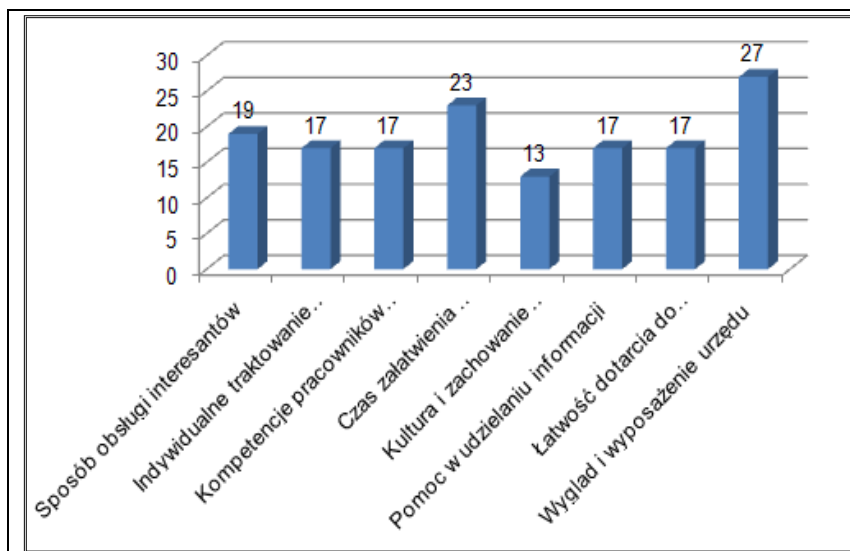
Zdaniem respondentów, Gmina Szczutowo obecnie postrzegana jest jako gmina położona w atrakcyjnym miejscu i bezpieczna, atrakcyjna dla mieszkańców i turystów, z przyjaznym Urzędem Gminy. W przyszłości natomiast respondenci chcieliby, aby Gmina Szczutowo uzyskała dodatkowo wizerunek Gminy atrakcyjnej dla młodych ludzi, turystów i przedsiębiorców, z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego oraz dającą dobre warunki

życia i perspektywy do rozwoju. Ponadto oczekują, że Urząd Gminy będzie przyjazny mieszkańcom. Dzięki określeniu takiego stanu docelowego, respondenci określili docelowy wizerunek Gminy Szczutowo w perspektywie 2020 roku, czyli tzw. wizję rozwoju.

Pytanie 3. Które z poniższych elementów w funkcjonowaniu Urzędu Gminy Szczutowo należałoby poprawić? (Proszę zaznaczyć „x” odpowiednie pozycje)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyszczególnienie	Odpowiedź
Sposób obsługi interesantów	19
Indywidualne traktowanie interesanta	17
Kompetencje pracowników (poziom wiedzy)	17
Czas załatwienia sprawy(szybkość obsługi)	23
Kultura i zachowanie pracowników	13
Pomoc w udzielaniu informacji	17
Łatwość dotarcia do właściwego pracownika	17
Wygląd i wyposażenie urzędu	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Badaniu poddano również ocenę pracy i funkcjonowania Urzędu Gminy Szczutowo. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami, poprawy i usprawnienia wymagają: wygląd i wyposażenie Urzędu, czas załatwienia sprawy oraz sposób obsługi interesantów.

Pytanie 4. Jakie są najważniejsze problemy do rozwiązania w Gminie Szczutowo? Co w pierwszej kolejności należałoby naprawić i usprawnić?

Zdaniem ankietowanych, do **najważniejszych problemów w Gminie Szczutowo** wymagających jak najszybszej interwencji, należą:

- brak ofert pracy zwłaszcza dla ludzi młodych,
- poprawa oświetlenia ulicznego oraz budowa sygnalizacji świetlnej,
- budowa chodników i oznakowanie przejść dla pieszych,
- brak ścieżek rowerowych, zwłaszcza prowadzących nad jeziora,
- bezrobocie oraz brak zakładów pracy,
- budowa i poprawa stanu dróg, w tym także zapewnienie dojazdu do działek rekreacyjnych m.in. na terenie Słupi,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- niedostateczna promocja gminy,
- zwiększenie dostępności do ochrony zdrowia tj. wydłużenie godzin przyjęć przez poszczególnych specjalistów,
- zwiększenie liczby miejsc do spędzania czasu wolnego,
- zwiększenie ilości miejsc rekreacyjnych np. parki,
- organizacja większej liczby imprez sportowo – rekreacyjnych oraz rozrywkowo – kulturalnych,
- potrzeba budowy ośrodka wypoczynkowego oraz zagospodarowania plaży na cele rekreacyjno – sportowe oraz turystyczne,
- poszerzenie działalności biblioteki poprzez zwiększenie ilości pomieszczeń i kadry, poszerzenie oferty świetlic,
- brak dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości,
- mały i niewygodny budynek urzędu Gminy wymagający rozbudowy,
- poprawa estetyki gminy.

Pytanie 5. Jakie obecne atuty Gminy można wykorzystać w przyszłości do jej rozwoju? Co decyduje o obecnej atrakcyjności Gminy Szczutowo? Co może stać się jej szansą dla rozwoju?

Największymi **atutami Gminy Szczutowo** zdaniem ankietowanych są:

- położenie w pobliżu drogi krajowej nr 10,
- czyste środowisko naturalne- brak źródeł zanieczyszczeń,
- atrakcyjne położenie pod względem rekreacyjno- wypoczynkowym oraz turystycznym, m.in. ze względu na jeziora, dobrze wyposażoną bazę sportową,
- dobre warunki do rozwoju agroturystyki.
- Wiele terenów, które można zagospodarować
- korzystne warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki lasy oraz jeziora,
- dobrze zachowane dziedzictwo kulturowe i historyczne,
- dobra dostępność do opieki zdrowotnej,
- lokalizacja blisko większych miast,
- wygląd estetyczny Urzędu Gminy.

Elementy te niewątpliwie mogą być wykorzystane przez władze lokalne do promowania Gminy Szczutowo, jako miejsca idealnego do zamieszkania czy też odpoczynku.

Wyniki przeprowadzonej ankiety zostaną wykorzystane do zdefiniowania celów strategicznych w perspektywie interesariusza w „*Strategii Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014-2020.*”

9. Podsumowanie diagnozy strategicznej

O konkurencyjności gminy decyduje:

- poziom życia mieszkańców,
- warunki prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw,
- możliwość przyciągnięcia inwestorów.

Również Gmina Szczutowo podejmuje odpowiednie działania wykorzystujące jej potencjał, aby dostosować się do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność.

Poniżej przedstawiona została analiza stanu obecnego Gminy Szczutowo w kontekście głównych czynników wpływających na ogólną konkurencyjność osadniczą, oraz inwestycyjną każdej gminy w Polsce. Czynniki te mają charakter subiektywny, gdyż w głównej mierze zostały opracowane na podstawie własnych obserwacji i wywiadów przeprowadzonych z osobami, które mogą być: potencjalnymi mieszkańcami Gminy Szczutowo, potencjalnymi inwestorami zewnętrznymi prowadzącymi działalność na jej terenie, a także potencjalnymi turystami lub odwiedzającymi Gminę w celach turystyczno-rekreacyjnych. Czynniki te odzwierciedlają zatem oczekiwania poszczególnych grup interesariuszy (szerzej o interesariuszach w rozdziale III.5 niniejszej strategii) względem obszaru, na którym chcieliby

mieszkać i żyć, prowadzić własną działalność gospodarczą lub odpoczywać. Do identyfikacji czynników konkurencyjności wykorzystano również literaturę fachową i dostępne raporty. Należy jednak podkreślić, że zidentyfikowane czynniki nie stanowią katalogu zamkniętego, a są jedynie punktem odniesienia do wskazania mocnych stron Gminy Szczutowo i zdefiniowania ewentualnych działań naprawczych. Szczegółowy katalog czynników atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej został przedstawiony w rozdziale III.6. jako wartość oczekiwana przez interesariuszy.

Tabela 33. Ocena atrakcyjności mieszkaniowej, inwestycyjnej i turystyczno-rekreacyjnej Gminy Szczutowo

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
Atrakcyjność mieszkaniowa i osadnicza		
lokalizacja geograficzna	Gmina Szczutowo posiada dogodną lokalizację geograficzną i komunikacyjną, gdyż: – Przez południową część Gminy biegnie droga krajowa nr 10 Warszawa – Płońsk – Lipno – Toruń, która jest zaliczana do dróg ekspresowych. Zapewnia ona dogodne połączenie Gminy z ważnymi ośrodkami administracyjnymi i gospodarczymi kraju i województwa: 140 km od Warszawy, 70 km od Włocławka, 45 km od Płocka i 10 km od ośrodka powiatowego – Sierpca.	Brak możliwości podjęcia działań w tym zakresie.
walory środowiskowe	Do czynników przyrodniczych wpływających na atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną Gminy Szczutowo należy zaliczyć: – teren Gminy jest w zdecydowanej większości równiny o łagodnej rzeźbie, co jest korzystne z punktu widzenia rozwoju budownictwa, – mnogość i różnorodność obszarów leśnych , – występowanie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym: • Obszaru Chronionego Krajobrazu Przyrzecze Skrwy Prawej, • 2 zespoły przyrodniczo krajobrazowe • pomniki przyrody; • 40 użytków ekologicznych tj. terenów zabagnionych, położonych w różnych siedliskach leśnych. Obejmują one 53,6 ha obszaru. • korzystne warunki klimatyczne, • występowanie jezior Urszulewskiego oraz Szczutowskiego.	1. Wyznaczanie i oznakowanie obszarów cennych przyrodniczo na terenie Gminy oraz wykorzystywanie ich podczas planowania tras turystycznych na terenie Gminy. 2. Zalesianie nieużytkowych gruntów rolnych. 3. Tworzenie i wydzielanie nowych placów i skwerów zieleni oraz odpowiednie zagospodarowanie istniejących terenów.
dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych	W związku z tym, że Gmina Szczutowo to gmina wiejska, w której dominuje budownictwo jednorodzinne. Ewentualnie osoby prywatne będące mieszkańcami Gminy, mogą wynajmować swoje	1. Opracowanie aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy: Wyznaczanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe poprzez wprowadzanie

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
	prywatne domy.	odpowiednich zapisów do MPZP Gminy. Proponuje się wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową na obszarze Gminy, który w jakimś stopniu jest już uzbrojony lub posiada dostęp do drogi o nawierzchni asfaltowej. Dzięki temu Gmina będzie dużo łatwiej i szybciej mogła uzupełnić uzbrojenie danego terenu mieszkaniowego w podstawową infrastrukturę, co wiąże się również z mniejszymi nakładami finansowymi niż gdyby miało to miejsce w przypadku budowy danej sieci od podstaw.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
poziom rozwoju infrastruktury społecznej	<u>Oświata</u> Na terenie Gminy funkcjonują punkty przedszkolne, szkoły podstawowe i gimnazjum. Stan infrastruktury oświatowej w Gminie jest oceniany jako bardzo dobry i ulega ciąglej poprawie. Systematycznie prowadzone są prace remontowe w placówkach oświatowych poprawiających ich stan techniczny, funkcjonalny i wizualny; zakupowany jest nowoczesny sprzęt i pomoce naukowe poprawiające efektywność nauczania, a także podejmowane są działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy. Dzięki tym działaniom Gmina dąży do zniwelowania różnic pomiędzy ofertą swoich szkół wiejskich, a szkół mieszczących się w miastach. Szkoły na terenie Gminy Szczutowo pełnią funkcję integracyjną, gdyż oferują swoim uczniom dodatkowe zajęcia edukacyjne, uczestnictwo w kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych oraz przynależność do klubów sportowych. W tym celu Gmina pozyskuje zewnętrzne dofinansowanie na organizację tego typu zajęć. Warto podkreślić, że zajęcia te skierowane są nie tylko do uczniów chcących rozwijać swoje zainteresowania, ale także pomagają uczniom z trudnościami w przyswojeniu wymaganej wiedzy. Gmina dba również o kadrę nauczycielską - wspiera awans nauczycieli i podnoszenie przez nich kwalifikacji.	<u>Oświata</u> 1. Budowa przedszkoli na terenie Gminy. 2. Przygotowanie sali multimedialnej do nauki języków obcych w każdej ze szkół. 3. Wyposażenie wszystkich sal lekcyjnych w tablice multimedialne (interaktywne) umożliwiające wykorzystywanie Internetu podczas prowadzonych zajęć. 4. Organizowanie zajęć integracyjnych dla rodziców i ich dzieci (zwłaszcza dzieci w wieku przedszkolnym i dzieci niepełnosprawnych). 5. Opracowanie „Strategii rozwoju oświaty”. 6. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej. 7. Prowadzenie zajęć dodatkowych w atrakcyjnych godzinach po zajęciach szkolnych. 8. Wyposażenie każdej ze szkół w laboratorium i pracownię do praktycznych zajęć przedmiotów ścisłych (tj. biologii, chemii, fizyki).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
	<u>Ochrona zdrowia</u> Podstawowe potrzeby większości mieszkańców Gminy Szczutowo w zakresie opieki zdrowotnej zaspokajają Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej. W przypadku konieczności skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, mieszkańcy Gminy korzystają z usług oferowanych w pobliskim Sierpcu. <u>Sport i rekreacja</u> Rekreację zapewniają tutejsze jeziora, na które przyjeżdża sporo wędkarzy, a także turystów spoza terenu Gminy. W Ośrodku Wypoczynkowym można wypożyczyć sprzęt pływający, działa tam także koło wędkarskie. Czysta woda, różnorodność ryb i ptactwa, rozległe obszary leśne, a w nich obfitość grzybów, jagód i zwierzyny, brak przemysłu i jego wpływów to atuty Gminy Szczutowo, wpływa to na możliwość wypoczynku i rekreacji. Duże możliwości rozwoju turystyki i rekreacji na terenie Gminy wiążą się z krajobrazem i zabytkami Gminy <u>Kultura i rozrywka:</u> Na terenie Gminy Szczutowo mieszkańcy mają możliwość angażowania się w życie kulturalne gminy poprzez aktywną działalność stowarzyszeń: • Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, • Koła Emerytów i Rencistów, • WOPR Płock – Drużyna nr 1 z Borkowa Kościelnego • Koła gospodyń wiejskich, Corocznie na terenie Gminy organizowane są imprezy kulturalne	<u>Ochrona zdrowia:</u> 1. Dopuszczenie ośrodka zdrowia w specjalistyczny sprzęt. 3. Sponsorowanie przez Gminę działań profilaktycznych. <u>Sport i rekreacja</u> 1. Budowa placów zabaw. 3. Organizowanie konkursów i imprez sportowych na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym. 5. Budowa ścieżek rowerowych. 6. Organizowanie „turnieju sołectw” w poszczególnych dyscyplinach sportowych. <u>Kultura i rozrywka:</u> 1. Ochrona zabytków na terenie Gminy. 2. Organizacja imprez kulturowych. 3. Organizowanie wystaw lokalnych artystów. 4. Wprowadzenie 100% cyfryzacji Biblioteki. 5. Unowocześnianie i wyposażenie bibliotek. 6. Utworzenie Ośrodków Kultury. 7. Organizacja warsztatów artystycznych dla mieszkańców Gminy.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
	i sportowe: • Impreza sportowa „CROSS” Szczutowa oraz „Bieg Abstynenta”, • Festiwal Piosenki i tańca ludowego, • Święto Patrona Szkoły Podstawowej w Szczutowie, • Gminne kolędowanie, • „Wianki” w noc świętojańską przy Jeziorze Urszulewskim • Memoriał im. Józefa Rumińskiego w Gójsku. W życiu kulturalnym Gminy uczestniczą również jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach Gójsk, Szczutowo, Mierzęcín, Blinno, Podlesie oraz Związek Emerytów i Rencistów w miejscowościach Gójsk i Szczutowo. Istotnym aspektem życia na terenie Gminy Szczutowo jest dziedzictwo kulturowe <u>Osoby starsze</u> Na terenie Gminy Szczutowo ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 17,00%. Udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Szczutowo rośnie. Tym samym, osoby starsze to jedna z ważniejszych grup wymagających wsparcia ze strony Gminy. Analiza ludności Gminy Szczutowo w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy się starzeje W tym celu, Gmina poprzez działania GOPS pomaga takim osobom poprzez: znalezienie miejsca w domu pomocy społecznej lub w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, umożliwienie korzystania ze środowiskowych domów samopomocy, umożliwienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób, zapewnienie i dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.	<u>Osoby starsze:</u> Realizowanie działań ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Szczutowo.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
dostępność infrastruktury technicznej	System zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Szczutowo funkcjonuje bardzo sprawnie. .Gmina nie jest skanalizowana w 100% ze względu na duże rozproszenie zabudowy. Władze Gminy dążą jednak do systematycznej rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na pozostałych obszarach Gminy, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione. Ścieki z podłączonych budynków odprowadzane są do Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Bliznie. Gmina jest w 100% zelektryfikowana. Gmina nie posiada dostępu do gazu ziemnego, jednak niekiedy występują przerwy w dostawie prądu. Gmina objęta jest także zasięgiem sieci komórkowej. Dostęp do Internetu w dużej mierze zapewniony jest drogą radiową ze względu na lokalizację Gminy.	<u>Sieć wodno-kanalizacyjna</u> 1. Kontynuowanie rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. 2. Modernizowanie przestarzałych odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. 3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie podłączenie do sieci jest niemożliwe. 4. Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną. <u>Zaopatrzenie w energię</u> 1. Budowa sieci gazowej. 2. Informowanie mieszkańców o możliwości pozyskania dofinansowania na wykorzystanie OZE na cele energetyczne. 3. Budowa biogazowni, 4. Lokalizowanie zespołów ogniw fotowoltaicznych na terenie Gminy. <u>Infrastruktura telekomunikacyjna</u> 1. Realizowanie projektów unijnych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu społeczności lokalnej, w ramach których finansowany jest sprzęt komputerowy i dostęp do Internetu (zwłaszcza dla rodzin najuboższych).
komunikacja (drogi, transport publiczny, chodniki)	Sieć drogową Gminy tworzą: droga krajowa nr 10, drogi powiatowe i drogi gminne. Część dróg gminnych wymaga podjęcia prac inwestycyjnych, związanych z remontem, przebudową, czy modernizacją nawierzchni. Należy podkreślić, że Gmina Szczutowo przy każdej możliwej okazji rozbudowuje system chodników na swoim terenie, dzięki czemu poprawia również poziom bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. Infrastruktura komunikacyjna to również transport publiczny.	1. Modernizowanie i rozbudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy. 2. Budowa chodników przy wszystkich drogach gminnych i powiatowych. 3. Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy. 4. Utwardzanie nawierzchni dróg i ulic gminnych. 5. Modernizowanie skrzyżowań z drogami gminnymi uwzględniając lewoskręty. 6. Budowa parkingów na terenie Gminy.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
	Obsługę autobusową umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami zapewniają przedsiębiorcy prywatni prowadzący linie mikrobusowe i autobusowe. Jednakże częstotliwość i czas kursów nie pokrywa zapotrzebowania mieszkańców.	
poziom bezpieczeństwa publicznego i drogowego	Gmina Szczutowo jest objęta systemem zapewnienia bezpieczeństwa publicznego przez Komendę Powiatową Policji w Sierpcu. Teren Gminy objęty jest także działaniem Ochotniczej Straży Pożarnej. Ponadto Straż pożarna jest wyposażona w nowoczesny sprzęt. Na bezpieczeństwo drogowe i publiczne wpływa także system oświetlenia ulicznego, które znajduje się na terenie całej Gminy, ale jego lokalizacja jest zróżnicowana dla każdej miejscowości.	1. Montowanie progów zwalniających na drogach (zwłaszcza w obrębie szkół). 2. Oznakowanie poziome i pionowe dróg – zwłaszcza przejść dla pieszych. 3. Oświetlenie miejsc publicznych – przystanków, skwerów, placów zabaw, itp.
polityka Gminy i jej działania rozwojowe	Gmina Szczutowo prowadzi aktywną politykę rozwojową, gdyż systematycznie realizuje różnego rodzaju projekty wykorzystując środki zewnętrzne. Tym samym Gmina dba o ciągły rozwój nie tylko przestrzenny, ale również w zakresie poprawy jakości życia swoich mieszkańców. Oprócz wydatków na inwestycje, do czynników mających pozytywny wpływ na wizerunek Gminy i potwierdzających jej działania rozwojowe należą m.in.: – wykorzystywanie OZE dla celów poprawy jakości środowiska, – podejmowanie działań w celu racjonalizacji wydatków publicznych (m.in. termomodernizacja szkół, wykorzystywanie oświetlenia LED), – aktualizacja dokumentów planistycznych i dostosowanie ich do faktycznego potencjału rozwojowego Gminy, – dbanie o poziom bezpieczeństwa mieszkańców (poprzez rozbudowę ciągów pieszo-rowerowych, oświetlenia ulicznego, oświetlenia przy przystankach autobusowych, monitoring w miejscach publicznych), – systematyczny rozwój bazy sportowej, – promocja Gminy nie tylko na arenie lokalnej (powiatu	1. Wyznaczenie na stronie internetowej miejsca dla inwestorów zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej na terenie Gminy. 2. Opracowanie profesjonalnej oferty inwestycyjnej. 3. Opracowanie oferty turystycznej. 4. Wydzielanie i odpowiednie zagospodarowanie centów wsi jako miejsc publicznych spotkań i integracji mieszkańców. 5. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych pod rozwój przedsiębiorczości.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
	sierpeckiego), ale także i regionalnej (województwa mazowieckiego), - pomoc oferowana osobom starszym (m.in. w zakresie umożliwienia uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób, zapewnienie i dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych) i bezrobotnym (w ramach prac użytecznie społecznych), - współpraca Gminy z przedsiębiorcami i innymi organizacjami pozarządowymi przy organizacji imprez sportowo-kulturowych na terenie Gminy.	
Atrakcyjność inwestycyjna		
lokalizacja geograficzna i komunikacyjna Gminy	Gmina Szczutowo posiada dogodną lokalizację geograficzną i komunikacyjną, gdyż: Przez południową część Gminy biegnie droga krajowa nr 10 Warszawa – Płońsk – Lipno – Toruń, która jest zaliczana do dróg ekspresowych. Zapewnia ona dogodne połączenie Gminy z ważnymi ośrodkami administracyjnymi i gospodarczymi kraju i województwa: 140 km od Warszawy, 70 km od Włocławka, 45 km od Płocka i 10 km od ośrodka powiatowego – Sierpca.	Na lokalizację geograficzną i komunikacyjną Gmina nie ma bezpośredniego wpływu. Jednakże można podjąć działania w zakresie: - lepszego oznakowania Gminy w pobliżu znaczących tras drogowych – dzięki temu, jeśli Gmina zbuduje atrakcyjną ofertę inwestycyjną (np. poprzez wyznaczenie strefy inwestycyjnej lub gospodarczej), możliwy będzie łatwiejszy dojazd do Gminy; - poprawy stanu nawierzchni dróg przecinających teren Gminy – im lepszy stan nawierzchni dróg, tym lepszy dojazd do potencjalnych przedsięwzięć działających na terenie Gminy.
występowanie stref gospodarczych (terenów inwestycyjnych) na terenie Gminy	Na terenie Gminy brakuje opracowanej oferty terenów inwestycyjnych wyodrębnionych pod strefę gospodarczą.	1. Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego: Wydzielenie terenów usługowo-przemysłowych w obecnej przestrzeni agrarnej Gminy poprzez dokonanie odpowiednich zmian w MPZP i PZP Gminy. 2. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych o najniższych klasach bonitacyjnych na cele zabudowy usługowo-produkcyjnej.
uzbrojenie terenu (działek) pod rozwój	W związku z tym, że nie ma wyznaczonego konkretnego obszaru pod rozwój przedsiębiorczości (tj. terenów inwestycyjnych lub	W przypadku nowo wyznaczonych już terenów usługowo-przemysłowych, zapewnienie możliwości ich

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Szczutowo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Szczutowo
przedsiębiorczości	gospodarczych), to nie ma możliwości jego uzbrojenia.	uzbrojenia w podstawową infrastrukturę w momencie otrzymania deklaracji przedsiębiorcy o tym, że jest zainteresowany prowadzeniem swojej działalności gospodarczej właśnie na tym terenie.
dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej	Gmina objęta jest zasięgiem sieci komórkowej. Dostęp do Internetu w dużej mierze zapewniony jest drogą radiową ze względu na lokalizację Gminy. Jednym z głównych problemów mieszkańców Gminy jest słaby zasięg zarówno sieci komórkowych jak i Internetu. W związku z tym należy zakładać, że problemy te będą również odczuwalne przez potencjalnych inwestorów.	-
lokalne przepisy (tj. ulgi inwestycyjne, wysokość podatków, PZP)	Gmina Szczutowo kładzie nacisk na zapewnienie potencjalnym jak i obecnym inwestorom prostego, czytelnego, łatwego i szybkiego dostępu do informacji o zasobach przestrzennych Gminy. Na terenie Gminy Szczutowo brakuje specjalnie wydzielonej komórki w zakresie udzielania informacji i wsparcia dla: - funkcjonujących przedsiębiorców (choćby w zakresie prowadzenia dotychczasowej działalności gospodarczej, możliwości pozyskania dofinansowania na rozwój obecnej działalności lub procedury pozyskiwania potrzebnych decyzji wydawanych przez Gminę), - potencjalnych inwestorów (w zakresie procedury otwierania własnej działalności gospodarczej, promowania się w Gminie).	1. Stosowanie ulg inwestycyjnych dla nowych podmiotów gospodarczych. 2. Utworzenie „Help desk-u dla przedsiębiorców”, w którym dowiedzą się m.in. o swoich obowiązkach względem Gminy (w tym rodzaju i wysokości podatków jakie muszą płacić), o możliwościach pozyskania dofinansowania na rozwój działalności gospodarczej, o prowadzonych szkoleniach dla przedsiębiorców, o możliwościach promowania się w Gminie, o procedurach związanych z uzyskiwaniem potrzebnych pozwoleń i decyzji itp. 3. Stworzenie systemu promocji inwestycyjnej Gminy - opracowanie oferty inwestycyjnej Gminy i zamieszczenie jej na stronie internetowej i w ogólnodostępnych publikacjach branżowych w celu poprawy dostępu do informacji o przedsiębiorcach działających na terenie Gminy, jak i o istniejących warunkach do inwestowania na tym terenie. 4. Współdziałanie przy organizacji szkoleń dla przedsiębiorców głównie w zakresie pojawienia się możliwości pozyskania dofinansowania na rozwój swojej działalności (szkolenia dotyczące warunków konkretnego konkursu).

Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że na terenie Gminy Szczutowo występuje wiele czynników sprzyjających dalszemu rozwojowi osadnictwa oraz rozwojowi przedsiębiorczości (tzw. **mocne strony**). Są to:

- atrakcyjne położenie geograficzne Gminy w centrum Polski,
- korzystne połączenia komunikacyjne w zakresie szlaków drogowych,
- warunki naturalne sprzyjające rozwojowi budownictwa mieszkaniowego i turystyki,
- atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe, które stanowią prawdziwą oazę spokoju dla mieszkańców obszarów miejskich,
- dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną (zwłaszcza w sieć wodociągową i energetyczną - w tym oświetlenie drogowe),
- organizowanie cyklicznych imprez kulturalnych organizowanych w różnych częściach Gminy,
- bardzo dobrze rozwinięta baza oświatowa, w tym zapewnienie dostępu do publicznych przedszkoli,
- atrakcyjne zaplecze sportowe,
- drogi gminne w zadowalającym stanie,
- zainteresowanie zastosowaniem OZE.

Do najważniejszych czynników kształtujących **konkurencyjność** gminy **pod względem osadnictwa** należą:

- dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych,
- poziom rozwoju infrastruktury społecznej (w tym dostęp do oświaty, kultury, rozrywki),
- dostępność infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, energetycznej),
- dostępność do rynku pracy,
- połączenia komunikacyjne (szlaki drogowe, transport publiczny),
- walory przyrodnicze danego obszaru,
- poziom bezpieczeństwa publicznego,
- potencjał gospodarczy i trendy rozwoju gmin.

Do najważniejszych czynników kształtujących **atrakcyjność inwestycyjną** danej gminy należą:

- lokalizacja geograficzna i komunikacyjna Gminy,
- występowanie stref gospodarczych (terenów inwestycyjnych) na terenie Gminy,
- uzbrojenie terenu (działek) pod rozwój przedsiębiorczości,
- lokalne przepisy,

- wysokość podatków,
- stosowanie ulg inwestycyjnych,
- posiadanie Planu zagospodarowania przestrzennego,
- dostęp do siły roboczej.

Analizując obecny stan zagospodarowania i wyposażenia Gminy Szczutowo w niezbędną infrastrukturę należy stwierdzić, że aby móc realizować politykę skoncentrowaną na podniesieniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej, Gmina powinna zintensyfikować swoje działania inwestycyjne i rozwojowe w następujących obszarach:

- stworzenie oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów (pod względem obszaru do inwestowania),
- uporządkowanie urbanistyczne Gminy (zwiększenie gęstości zaludnienia na terenach już uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe zlokalizowanych wzdłuż istniejących dróg, rozwój obszarów pod budownictwo mieszkaniowe na obszarach z ograniczoną funkcją rolniczą, zablokowanie budownictwa mieszkaniowego na terenach atrakcyjnych inwestycyjnie i przeznaczonych pod rozwój przedsiębiorczości),
- dalsze rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej,
- kontynuowanie rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- kontynuacja modernizacji dróg,
- rozbudowa bazy turystycznej,
- zagospodarowanie jezior na cele rekreacyjne,
- zbudowanie systemu promocji turystycznej Gminy.

Zaniechanie w najbliższym czasie realizacji działań rozwojowych w zakresie zwiększenia atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej Gminy Szczutowo może doprowadzić do zmniejszenia się liczby obecnych mieszkańców, którzy będą migrowali z terenu Gminy Szczutowo na obszary dla nich bardziej atrakcyjne, jak i brak napływu nowych mieszkańców i inwestorów. W związku z tym, może to doprowadzić do zmniejszenia dochodów własnych Gminy w wyniku zmniejszenia liczby podatników (rozumianych jako mieszkańców i inwestorów) oraz zmniejszenia wpływów do budżetu z tytułu różnych podatków (zwłaszcza podatku od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od nieruchomości).

Reasumując powyższe, aby Gmina Szczutowo mogła się rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podjąć działania zmierzające do dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców Gminy oraz

pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych na swoim terenie, co w dalszej perspektywie przyczyni się do zwiększenia jej dochodów własnych, a tym samym zwiększy możliwości inwestycyjne Gminy. Działania umożliwiające osiągnięcie tych 2 celów, znajdują odzwierciedlenie w konkretnych celach strategicznych.

III. Strategia Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014-2020

1. Misja Gminy Szczutowo

Misja to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia gminy jako wspólnoty samorządowej mieszkańców, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, misja została zdefiniowana w Ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy *zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty*.

Uwzględniając powyższe określono następującą **misję Gminy Szczutowo**:

**„EFEKTYWNE ZASPOKAJANIE ZBIOROWYCH POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY ZAPEWNIAJĄCE
GODNE WARUNKI BYTOWE, ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA LOKALNEGO ORAZ POCZUCIE STABILIZACJI
W PRZYSZŁOŚCI”**

2. Wartości kluczowe

Wartości kluczowe są to wieczne zasady, którymi powinna kierować się gmina realizując misję swojego istnienia. Wartości kluczowe reprezentują panujące w organizacji cechy i postawy, które są demonstrowane przez zachowania wszystkich pracowników.

Do wartości kluczowych Gminy Szczutowo należą:

- **Rozwój kadry** – Stawiamy na jakość świadczonych przez nas usług, dlatego systematycznie kształcimy naszą kadrę, aby móc świadczyć usługi na najwyższym poziomie oraz zaspokajać nowe potrzeby naszych interesariuszy.
- **Zorientowanie na rozwój** - Aby móc się dynamicznie rozwijać, nasza Gmina wykorzystuje każdą okazję do pozyskania środków finansowych na realizację inwestycji w zakresie poprawy stanu istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej.
- **Inicjatywa i konsekwencja** - Wykazujemy się inicjatywą w działaniu, odpowiedzialnością i konsekwencją w dążeniu do celu.

- **Partnerstwo** – zdajemy sobie sprawę, że „walka w pojedynkę” nie przynosi takich rezultatów, jak „walka w duecie”. W związku z tym, przy realizacji swoich zadań nawiązujemy współpracę z innymi podmiotami zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego.

3. Wizja rozwoju Gminy Szczutowo (w trakcie realizacji)

Wizja rozwoju gminy określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem jak organizacja zamierza być postrzegana w przyszłości.

W Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, zapisano iż: „*planując działania prorozwojowe na najbliższe lata musimy wiedzieć, jaką Polskę, naszą Ojczyznę, chcielibyśmy widzieć i w jakiej żyć w 2015 roku*”. Z powodzeniem stwierdzenie to możemy odnieść do gminy, gdyż wyobrażenie jej zasobów, potencjału i kondycji w przyszłości, stanowi podstawę planowania działań prorozwojowych. Wizja rozwoju Gminy Szczutowo musi ponadto być wyzwaniem oraz nadawać sens wszelkim działaniom podejmowanym zarówno przez władze, jak i poszczególnych mieszkańców gminy.

**„GMINA SZCZUTOWO – GMINA DBAJĄCA O WALORY PRZYRODNICZE
I KULTUROWE, ROZWIJAJĄCA INFRASTRUKTURĘ KSZTAŁTUJĄCĄ ATRAKCYJNOŚĆ MIESZKANIOWĄ,
INWESTYCYJNĄ ORAZ TURYSTYCZNĄ GMINY I ZAPEWNIAJĄCA ODPOWIEDNIE ZAPLECZE DO
AKTYWNEGO WYPOCZYNKU”**

4. Interesariusze Strategii

Interesariusze strategii to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na gminę oraz których potrzeby zamierza zaspakajać gmina świadcząc określone usługi publiczne.

Interesariuszy definiuje się w kontekście określonej wizji rozwoju.

Należy podkreślić, że w przypadku każdej gminy w Polsce najważniejszymi interesariuszami, których potrzeby musi zaspakajać, są jej mieszkańcy.

Interesariuszami Gminy Szczutowo są:

- 1) obecni mieszkańcy Gminy Szczutowo,
- 2) mieszkańcy spoza terenu Gminy Szczutowo,
- 3) obecni przedsiębiorcy z terenu Gminy Szczutowo,
- 4) przedsiębiorcy spoza terenu Gminy Szczutowo.

Władze Gminy Szczutowo zmierzają do utrzymania dodatniego salda migracji poprzez zatrzymanie na terenie Gminy jej obecnych mieszkańców, jak również przyciągnięcie nowych w wyniku rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na terenie Gminy, co w konsekwencji przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Szczutowo.

5. Wartość oczekiwana przez interesariusza

Wartość oczekiwana przez interesariusza to zbiór wymagań każdego z interesariuszy, który ma wpływ:

- w przypadku mieszkańców gminy – na atrakcyjność mieszkaniową i osadniczą gminy,
- w przypadku przedsiębiorców – na atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Wartość oczekiwaną przez interesariuszy w kontekście atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej Gminy Szczutowo przedstawiają tabele 34 i 35.

Należy podkreślić, że w tabelach zostały ujęte wszystkie czynniki atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej, tzn. te, na które Gmina może wpływać oraz te, na które wpływu nie ma. Przy określaniu celów strategicznych będą brane pod uwagę tylko te obszary, w których Gmina Szczutowo może podjąć jakieś działania inwestycyjne i rozwojowe.

Tabela 34. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej Gminy

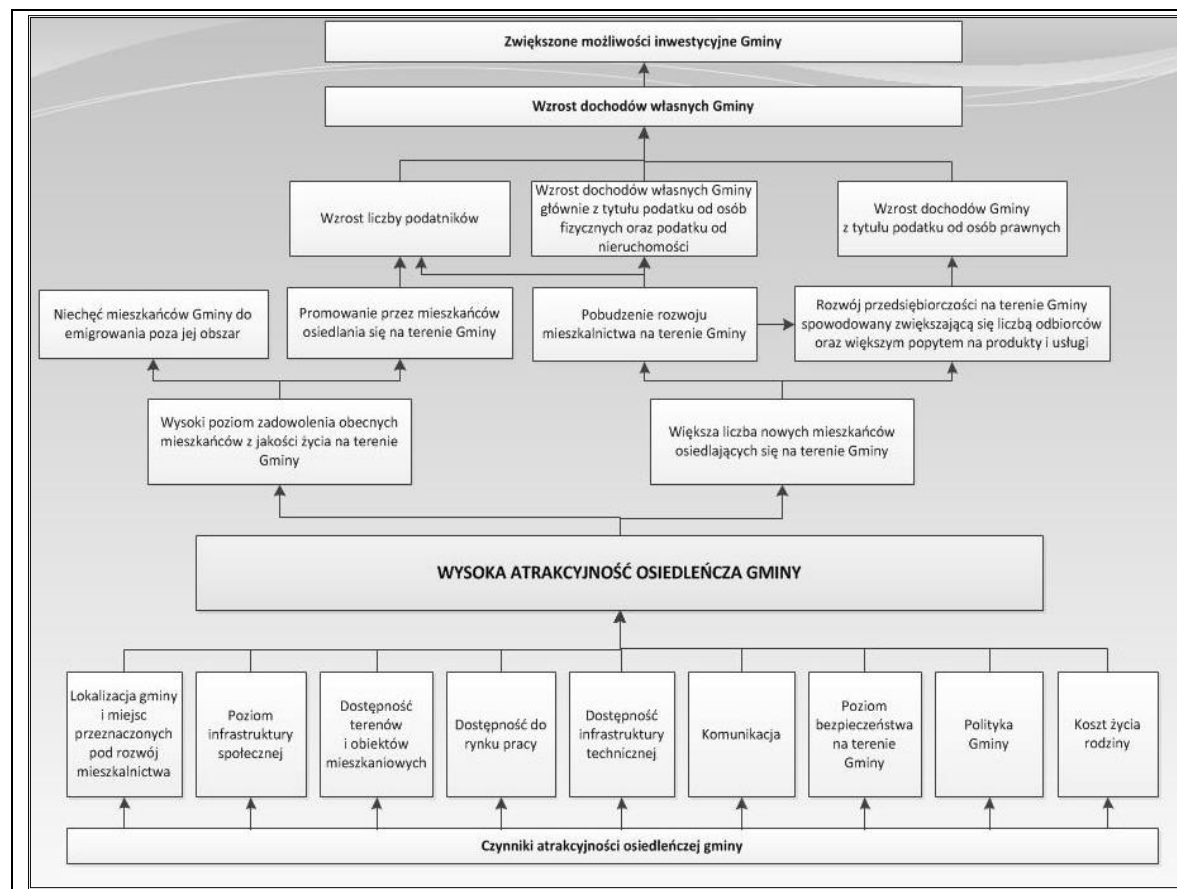
Lokalizacja gminy i miejsc przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	Poziom infrastruktury społecznej	Dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych	Dostępność do rynku pracy
- rodzaj szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy, - odległość od większych ośrodków miejskich, - położenie geograficzne, - walory krajobrazowe (lasy, jeziora, obszary chronione), - warunki klimatyczne, - rodzaj podmiotów gospodarczych działających w okolicy (czy są one uciążliwe dla mieszkańców), - dostęp do usług (w tym odległość od sklepów)	a) oferta spędzania czasu wolnego: - dostęp do ośrodków kulturalnych, - odpowiednie zagospodarowanie terenu (np. skwery z ławeczkami, place zabaw, parki, ścieżki rowerowe) - imprezy kulturalne i rozrywkowe organizowane na terenie Gminy, - obiekty sportowe, - funkcjonowanie klubów sportowych, b) dostęp do oświaty: - lokalizacja i rozmieszczenie szkół, - dostęp do przedszkoli, - poziom i kierunki kształcenia w szkołach, - wyposażenie i stan techniczny szkół, - oferta zajęć pozalekcyjnych, - kadra nauczycielska, c) dostęp do opieki zdrowotnej: - lokalizacja ośrodków zdrowia, - odległość od szpitala, - rodzaje lekarzy i specjalistów w istniejących ośrodkach zdrowia, d) funkcjonowanie organizacji społecznych i stowarzyszeń (np. klub seniora, OSP, koło gospodyń wiejskich)	- dostępność działek budowlanych, - dostępność mieszkań komunalnych lub mieszkań pod wynajem, - ceny mieszkań i działek budowlanych, - uwarunkowania przyrodnicze terenów pod zabudowę (np. czy są to tereny zalewowe, obszary chronione, tereny zagrożone osuwiskami)	- miejsca pracy (jaka jest możliwość znalezienia pracy na danym terenie), - rodzaj podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy (od tego zależy poziom wymaganych kwalifikacji oraz z tego wynikać będzie średnie wynagrodzenie za pracę), - odległość od większych miast, - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze)

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZUTOWO NA LATA 2014 - 2020

Dostępność infrastruktury technicznej	Komunikacja	Poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy	Polityka Gminy	Koszt życia rodziny
- wyposażenie terenu w media (sieć wodno-kanalizacyjna, energetyczna, gazowa, ciepłownicza), - infrastruktura drogowa (rodzaj dróg, odległość od nich i ich stan techniczny) - dostęp do Internetu, - zasięg sieci komórkowych	- rodzaj dróg na terenie Gminy, - stan techniczny dróg, - odległość od głównych dróg, - występowanie ścieżek rowerowych i chodników na terenie gminy, - rodzaj transportu publicznego funkcjonującego na terenie gminy, - częstotliwość kursów transportu publicznego	- poziom patologii i przestępczości na danym terenie, - dostępność służb porządkowych i ratowniczych (policji, OSP, straż miejska), - prawdopodobieństwo wystąpienia kataklizmów (np. powodzi, huraganów itp.) - chodniki i ścieżki rowerowe, - dobrze funkcjonujący system oświetlenia ulicznego	- promocja gminy (co jest promowane, czy gmina jest szczególnie z czegoś znana), - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze i z jaką częstotliwością), - polityka prorodzinna, - współpraca samorządu z przedsiębiorcami, - wysokość podatków, - sposób obsługi mieszkańców Gminy i komunikacji z nimi	- wysokość podatków, - wysokość czynszu za mieszkanie, - koszty dostępu do mediów (opłata za wodę, ścieki, ciepło) - koszty związane z posyłaniem dzieci do szkół, - dostępność i odległość od marketów i hipermarketów

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej Gminy

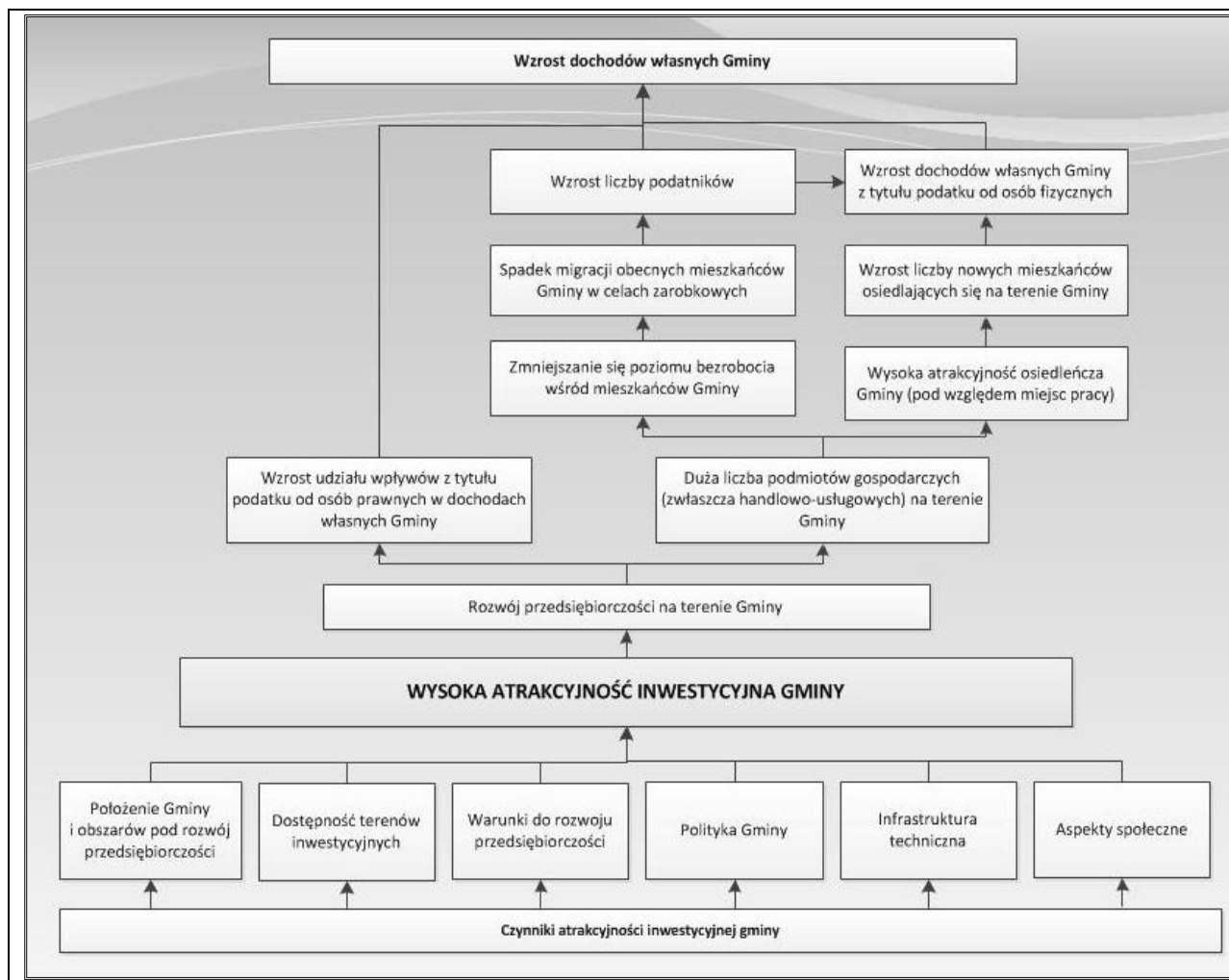
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy

Położenie Gminy i obszarów pod rozwój przedsiębiorczości	Dostępność terenów inwestycyjnych	Warunki do rozwoju przedsiębiorczości	Polityka Gminy	Infrastruktura techniczna	Aspekty społeczne
- lokalizacja Gminy pod względem geograficznym (w jakiej części Polski leży, w pobliżu jakich większych miast), - lokalizacja Gminy pod względem komunikacyjnym (rodzaj i znaczenie szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren Gminy), - walory turystyczne Gminy	- wyznaczenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy, - uzbrojenie działek pod inwestycje, - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	- dostępność surowców, - odległość od większych rynków zbytu, - popyt na danym rynku (w tym wynikający z uwarunkowania terenu), - dostępność do siły roboczej (w tym wykwalifikowanej), - konkurencja, - atrakcyjność firm już działających na terenie gminy	- pomoc dla przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej, - szybkość załatwiania spraw w Urzędzie, - podatki, - stosowanie ulg inwestycyjnych, - lokalne przepisy, - preferowane kierunki rozwoju przedsiębiorczości na terenie danej gminy, - promocja Gminy	- dostępność dobrych dróg, - dostępność komunikacyjna (dobre połączenie z większymi ośrodkami zbytu), - dostępność parkingów (dla działalności usługowej), - uzbrojenie gminy w media	- kierunki kształcenia w szkołach i poziomy kształcenia, - poziom bezpieczeństwa publicznego, - klimat do rozwoju przedsiębiorczości (w kontekście mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Źródło: Opracowanie własne

6. Cele strategiczna i cele operacyjne

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zidentyfikowane w Gminie Szczutowo na podstawie analizy stanu społeczno-gospodarczego Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytyczają ścieżki, którymi trzeba podążać, by osiągnąć założony w niej stan. Niniejsza *Strategia* postawiła przed sobą 6 celów strategicznych charakteryzujących każdy z trzech obszarów:

- 1) rozwój mieszkalnictwa,
- 2) rozwój gospodarczy,
- 3) rozwój turystyki,

Cele zdefiniowane w 3 ostatnich obszarach mają na celu wspieranie realizacji celów strategicznych i operacyjnych w 3 pierwszych obszarach skierowanych bezpośrednio do interesariuszy Strategii.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych celów operacyjnych. Celom operacyjnym zostały przyporządkowane zadania. Zadania realizacyjne są najbardziej szczegółowym elementem *Strategii*. Są to konkretne przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym, organizacyjnym, restrukturyzacyjnym, za pomocą których realizowana będzie hierarchiczna struktura celów *Strategii*.

Tabela 36. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Szczutowo

L.P.	CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE
1.	ROZBUDOWYWAĆ I MODERNIZOWAĆ INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ I SPOŁECZNĄ ZAPEWNIAJĄCĄ WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, M.IN. POPRZEZ WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.	W zakresie infrastruktury technicznej: 1. Budowa i rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. 2. Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy. 3. Budowa oświetlenia ulicznego. 4. Termomodernizacja obiektów. 5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biomasy z rolnictwa. W zakresie infrastruktury społecznej: 1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego. 2. Zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego. 3. Rozwój i unowocześnianie infrastruktury edukacyjnej i zapewnienie wysokiego poziomu nauczania. 4. Budowa, modernizacja, remonty i doposażenie infrastruktury o charakterze kulturalnym. 5. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. 6. Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno –

		spożywczego. 7. Podejmowanie działań edukacyjno - informacyjnych na terenie Gminy. 8. Rozwijanie współpracy partnerskiej (m.in. ZIT), zwłaszcza z organizacjami pozarządowymi. 9. Budowanie systemu promocji Gminy
2.	ROZBUDOWYWAĆ INFRASTRUKTURĘ W CELU ZAPEWNIENIA MOŻLIWOŚCI AKTYWNEGO ODPOCZYNKU ORAZ ROZWOJU TURYSTYKI	1. Zagospodarowanie terenów przyjeziornych na cele rekreacyjno – turystyczne. 2. Rozwój bazy rekreacyjno – sportowej. 3. Budowa ścieżek rowerowych. 4. Rozwój bazy turystycznej i okołoturystycznej, w tym bazy hotelowej. 5. Tworzenie przestrzeni dla rodziny i seniorów. 6. Utrzymywanie wysokiej jakości stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy. 7. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz walory krajobrazowe.
3.	PODEJMOWAĆ DZIAŁANIA I STWARZAĆ WARUNKI DO ROZWIJANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA TERENIE GMINY.	1. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych. 2. Zapewnienie odpowiedniego zagospodarowania przestrzennego Gminy pod rozwój przedsiębiorczości oraz wyznaczenie terenów preferencyjnych. 3. Zapewnienie systemu ulg podatkowych dla przedsiębiorców. 4. Zapewnienie pomocy formalno – prawnej przedsiębiorcom już działającym i rozpoczynającym prowadzenie działalności. 5. Zapewnienie efektywnego systemu promocji przedsiębiorczości na terenie Gminy.

Źródło: Opracowanie własne

7. System wdrażania i monitorowania strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących Strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających Strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Wdrażanie Strategii będzie się odbywać poprzez projekty lub funkcjonalne programy działania. Istotnym elementem każdego planu jest szczegółowa projekcja alokacji środków na poszczególne cele i działania danego programu. Celowe jest stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu, dzięki włączeniu w proces opracowania programów operacyjnych instytucji publicznych, społecznych i gospodarczych. Szeroki horyzont, tworzony przez szereg współdziałających instytucji, przyczyni się wydatnie do sukcesu Strategii.

Monitoring wdrażania strategii służy:

- kontroli postępu realizacji poszczególnych projektów wyznaczonych w ramach poszczególnych celów strategicznych;
- obserwacji i ocenie stanu zaawansowania konkretnych projektów umożliwiającej bieżącą identyfikację trudności w ich realizacji;
- ocenie zaangażowania komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie;
- weryfikacji zgodności z założonymi celami;
- efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Aby możliwe było obiektywne zbadanie postępu realizacji inwestycji, należy stworzyć wskaźniki umożliwiające jego zbadanie.

W celu ułatwienia nadzoru i kontroli nad realizacją strategii rozwoju Gminy Szczutowo dla każdego celu strategicznego należy opracować zestaw kilku obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju.

Monitoring realizacji strategii powinien umożliwiać:

- korygowanie działań, jeśli nie przynoszą one zamierzonych efektów;
- reagowanie na zmiany sytuacji strategicznej.

W celu monitorowania poziomu osiągnięcia pożądanych efektów rozwojowych ujętych w niniejszym dokumencie, powołany został **Zespół projektowy do opracowania i zarządzania wdrożeniem Strategii Rozwoju Gminy Szczutowo na lata 2014 - 2020**.

Zadania **Zespołu** w zakresie zarządzania realizacją Strategii obejmują:

- opracowanie programów funkcjonalnych i projektów organizacyjnych;
- inicjowanie działań;
- raportowanie zaawansowania prac nad realizacją strategii;
- przedstawienie wskaźników osiągnięcia celów strategicznych.

Wykonanie celów strategicznych będzie weryfikowane przy pomocy corocznie ustalonych mierników przez **Zespół projektowy** – tylko w ten sposób możliwe jest rozwijanie Gminy w wyznaczonym kierunku. Świadomość weryfikacji stopnia realizacji strategii w kolejnych latach, będzie także motywowała do działania.

V. Spis tabel

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008 - 2012.....	8
TABELA 2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY SZCZUTOWO W 2013 R.	9
TABELA 3. ZESTAWIENIE LICZBY MIESZKAŃCÓW NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW GMINY SZCZUTOWO (STAN NA 31.12.2013 R.).....	9
TABELA 4. SALDO MIGRACJI NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012	11
TABELA 5. PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE SZCZUTOWO W LATACH 2008 - 2012 [PODM. GOSP]	15
TABELA 6. BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2013	18
TABELA 7. PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO (STAN NA 31.12.2013 R.)	20
TABELA 8. WYKAZ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH NA TERENIE GMINY SZCZUTOWIE W ROKU 2013.....	20
TABELA 9. WYNIKI TESTÓW 6-KLASISTÓW W GMINIE SZCZUTOWO W ROKU SZKOLNYM 2011/2012 I 2012/2013	20
TABELA 10. WYKAZ GIMNAZJÓW NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO W 2013 ROKU.....	21
TABELA 11. WYNIKI TESTÓW GIMNAZJALNYCH W GMINIE SZCZUTOWO W LATACH 2012 I 2013	21
TABELA 12. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE SZCZUTOWO	26
TABELA 13. LICZBA WYPADKÓW I PRZESTĘPSTW NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2011 - 2013	28
TABELA 14. SIEĆ WODOCIĄGOWA W GMINIE SZCZUTOWO.....	28
TABELA 15. SIEĆ KANALIZACYJNA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W GMINIE SZCZUTOWO.....	29
TABELA 16. DROGI KRAJOWE NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO (STAN NA DZIEŃ 31.12.2013 R.)..	32
TABELA 17. DROGI WOJEWÓDZKIE NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO (STAN NA DZIEŃ 31.12.2013 R.).....	32
TABELA 18. DROGI POWIATOWE NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO (STAN NA DZIEŃ 31.12.2013 R.)	33
TABELA 19. DROGI GMINNE NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO (STAN NA DZIEŃ 31.12.2012 R.)	33
TABELA 20. ZASOBY MIESZKANIOWE NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO.....	35
TABELA 21. MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE [%]	35
TABELA 22. STRUKTURA DOCHODÓW MAJĄTKOWYCH I BIEŻĄCYCH GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 [zł].....	36
TABELA 23. DOCHODY GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 [zł].....	37
TABELA 24. POSZCZEGÓLNE KATEGORIE DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY SZCZUTOWO [zł].....	37
TABELA 25. UDZIAŁ W PODATKACH STANOWIĄCYCH DOCHÓD PAŃSTWA W GMINIE SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 [zł].....	38
TABELA 26. UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI SUBWENCJI W OGÓLNYM DOCHODZIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 [zł]	39
TABELA 27. DOTACJE W BUDŻECIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012	39
TABELA 28. WYDATKI GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008 - 2012.....	40
TABELA 29. STRUKTURA WYDATKÓW GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 [zł].....	40
TABELA 30. WYSOKOŚĆ SUBWENCJI OŚWIATOWEJ I WYDATKÓW NA OŚWIATĘ NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 [zł]	42
TABELA 31. WYNIKI BUDŻETÓW GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 [zł].....	44
TABELA 32. INWESTYCJE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2007-2013	45
TABELA 33. OCENA ATRAKCYJNOŚCI MIESZKANIOWEJ, INWESTYCYJNEJ I TURYSTYCZNO-REKREACYJNEJ GMINY SZCZUTOWO	55

TABELA 34. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZY W ZAKRESIE ATRAKCYJNOŚCI MIESZKANIOWEJ GMINY	70
TABELA 35. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZY W ZAKRESIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY	73
TABELA 36. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE GMINY SZCZUTOWO	75

VI. Spis wykresów

WYKRES 1. STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY SZCZUTOWO WEDŁUG PŁCI W LATACH 2008-2012.....	8
WYKRES 2. MIGRACJE W GMINIE SZCZUTOWO.....	11
WYKRES 3. PODZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU NA TERENIE GMINY SZCZUTOWO W LATACH 2008-2012 (w %)	12
WYKRES 4. STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY SZCZUTOWIE W 2012 R. WG SEKCJI PKD 2007.....	16
WYKRES 5. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI DLA GMINY SZCZUTOWO [OSOBA].....	22
WYKRES 6. WYBRANE WYDATKI W LATACH 2008-2012 [ZŁ]	41

VII. Spis rysunków

RYSUNEK 1. GMINA SZCZUTOWO NA TLE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I POWIATU SIERPECKIEGO	5
RYSUNEK 2. DRZEWO CELÓW DLA ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY	72
RYSUNEK 3. DRZEWO CELÓW DLA ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY	74